

فرا تحلیل موسیقی سنتی ایران

منصور بنی عامریان¹، محمد باقر بابایی طلا تپه²

¹ دانشجوی دکتری علوم ارتباطات، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین الملل کیش. mansour.amerian1990@gmail.com
² دانشیار دانشگاه جامع امام حسین (ع). malib937@gmail.com

چکیده:

موسیقی یکی از عوامل مهم ابراز احساسات و بیان زیبایی هاست و از طریق آن می توان احساسات را به صورت های گوناگون منعکس نمود؛ غم و شادی و عواطف و احساسات انسانی مفاهیم واحدی است که اختلاف در طرز بیان و توصیف آن است؛ حرکات موزون، شعر و موسیقی و هنرهای تجسمی، با بشر بوجود آمد، انسان از زمانی که پا به عرصه وجود گذاشت و در آغوش طبیعت بدون قید و بند و به طور آزاد مانند حیوانات، در ظلمت، جهل و نادانی زندگی می کرد، دارای عواطف و واجد تأثیرات و حالات نفسانی مانند بیم و امید، غم و شادی، میل و نفرت و سایر کیفیات درونی، در دوران زندگی نیز پیوسته محکوم عواطف و احساسات خود بوده است. از این رو اصلی ترین راه ابراز احساسات، موسیقی است که کاملاً با علم ریاضی همراه و همگون است و تمام فواصل آن از اعداد و ارقام ریاضی بهره می برد، موسیقی سنتی ایرانی نیز از آنجایی که ریشه در تاریخ و مرز جغرافیایی ما دارد بیانگر حالات و احساسات و روح جمعی و نیاکان ما می باشد. با توجه به اهمیت این موضوع پژوهش های متعددی صورت پذیرفته، این پژوهش با عنوان «فرا تحلیل موسیقی سنتی» با جامعه آماری ۳۴ مقاله فارسی مرتبط با موسیقی سنتی در بازه زمانی ۱۳۴۶ تا ۱۴۰۰ از «پرتال جامع علوم انسانی قابل شناسایی بوده که روش نمونه گیری، به شیوه تمام شماری نمونه های در دسترس، شیوه گردآوری داده ها به صورت کتابخانه ای و شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت کیفی، بررسی انتقادی، تفسیری و استنباطی بوده که در انتها با استفاده از روش فرا تحلیل، تحلیل گردید که بیشترین فراوانی را دیدگاه های انتقادی و دیدگاه آموزشی، سپس دیدگاه های توسعه بخش و بعد از آن دیدگاه های نزول موسیقی سنتی و همچنین اهمیت و پیوند موسیقی و معماری و گردشگری داشتند همچنین کمترین میزان فراوانی متعلق به توجه به موسیقی نواحی - محلی - عرفانی-مذهبی و بعد از آن موسیقی درمانی بود که در انتها و بعد از مشخص شدن نقاط تاریک پژوهش، به جمع بندی و ارائه راه کار ها و پیشنهادات پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: موسیقی، موسیقی سنتی، موسیقی ایرانی، موسیقی سنتی ایران، فرا تحلیل.

مقدمه:

موسیقی سنتی ایران

لفظ موسیقی، واژه ای یونانی و گرفته شده از (Moulsika) و مشتق از کلمه (Muse) می باشد که نام رب النوع حافظ شعر و ادب و موسیقی یونان باستان است (نفری، ۱۳۷۹: ۱۱)، موسیقی سنتی ما، در چهار چوب کلی و جامعه ی تدوین یافته که به آن ردیف می گویند. بر این اساس موسیقی بر پایه فواصل بین نت ها که یک پرده با بیشتر و کمتر تنظیم می شود، شامل هفت شاخه اصلی است که به آنها دستگاه می گویند و عبارت اند از شور، سه گاه، چهار گاه، راست، پنجگاه، نوا، ماهور و همایون. علاوه بر این، بر اساس همین فاصله نت ها پنج شاخه فرعی نیز وجود دارد که در واقع از انشعابات هفت دستگاه است و به آواز با نغمه موسوم اند و عبارت اند از: ابوعطا، بیات ترک، افشار (افشاری)، دشتی و بیات اصفهان. از این پنج آواز، چهار آواز اول متعلق به دستگاه شور هستند و آواز بیات اصفهان با بیات زند متعلق به دستگاه همایون است. هر کدام از این دستگاه ها و آوازاها، به طور مستقل شامل پنج بخش اصلی هستند که عبارت است از: پیش در آمد، چهار مضراب، آواز، تصنیف و رنگ. اساس بنای هر دستگاه شامل اجزای اجرایی هستند از جمله: گوشه ها و نغمه ها (همچنین پورتراب، ۱۳۷۴: ۱۲ به بعد). افلاطون در تعریف موسیقی می گوید: موسیقی یک ناموس اخلاقی است که روح به جهانیان و بال به تفکر و جهش به تصور و ربایش به غم و شادی و حیات به همه چیز می بخشد (وزیری، ۱۳۴۰)، به عبارت دیگر موسیقی مجموعه ای از نظام اصوات و ترکیب امواج مختلف به نحوی که به گوش خوشایند آید و باعث افزایش هوش، رفع خستگی، روشن بینی و تعادل جسم و روح شود (کمال پورتراب، ۱۳۸۹). موسیقی ایران در سه دوره قابل تقسیم است: ۱- عصر باستان ۲- موسیقی بعد از اسلام ۳- دوران صفویه.

- ۱- موسیقی ایران در عصر باستان: تاریخ رسمی ایران را از زمان مادها تا پایان سلسله ساسانیان حدود ۱۵۰۰ سال می دانند بر این اساس اولین نشانه های رسمی وجود موسیقی را زمان به تخت نشستن «دیاکو» نخستین پادشاه ماد شاهد هستیم که، شادی و سرور برپا شد و نوای کوس و شاخ های شیپوری در فضای ایران به صدا درآمد (بویس و فارمر، ۱۳۶۸). این نوع موسیقی شاید به شاخه های محلی از یک سو و موسیقی رزمی از سوی دیگر بیشتر نزدیک باشد.
- ۲- موسیقی ایران پس از ورود اسلام: پس از عزیمت یزدگرد سوم و غلبه اعراب بر ملت ایران، تحولات فرهنگی و ارزشی زیادی رخ داد. موسیقی نیز تحت تأثیر این جریانات قرار گرفت و قسمت زیادی از شاهکارهای اساتید موسیقی (مثل باربد و نکبسا) فراموش شد. نهدی شدن موسیقی به واسطه قوانین شرع مقدس، توجه طبقات ممتاز به این هنر را کاهش داد. ولی فرم ها و فرهنگ مزبور ادامه یافت و هنر و صنعت قدیمی پایه فرهنگی هنری جدید شد. (کریستن سن، ۱۳۴۲: ۶۸)
- ۳- موسیقی دوران صفوی: با ظهور صفویان و رواج مذهب شیعه، موسیقی ایران مورد تحریم قرار گرفت. بنابراین حمایت اجتماعی خود را از دست داده و دچار انحلال و زوال شد. (مشحون، ۱۳۸۸) بررسی این سه دوره تاریخی نشان می دهد که موسیقی در ایران دارای تاریخچه غنی و ریشه داری است. هرچند گاه با توجه یا عدم توجه پادشاهان و حاکمان دچار نوساناتی شده است، اما جایگاه آن در فرهنگ ایران را نمی توان نادیده گرفت.

اهمیت و ضرورت:

با آنکه قبل و علی الخصوص بعد از انقلاب اسلامی پژوهش های مختلفی در خصوص موسیقی سنتی و چالش های پیش روی آن به رشته تحریر در آمده، اما بخش قابل توجهی از این پژوهش ها ناظر بر ریشه یابی تک بعدی دستگاه ها، آواز ها و نقد هایی در خصوص موسیقی سنتی ایرانی بوده است. به این ترتیب برای سالیان متمادی است که شناخت این امر که چه چیز عامل یا مانع موسیقی سنتی می شود، همواره یکی از موضوع های محوری و مهم مورد توجه پژوهشگران موسیقی بوده است. این پژوهش تلاشی جهت هماهنگ سازی مفهوم شناسی موسیقی سنتی ایرانی، ارزیابی شده و از این حیث دارای اهمیت نظری است. ضرورت برای روشن تر شدن وضعیت موسیقی سنتی در ایران، ضروری است بتوانیم نظریه های موجود حول محور موسیقی سنتی ایرانی و عوامل پیشرفت و نیز موانع آن را شناسایی و دسته بندی کنیم؛ چرا که تنها در این صورت است که می توان به مدلی منسجم و نظام مند از فرایند آن دست یافت و این امر می تواند افزون

بر تقویت میانی دانشی در ادبیات علمی و پژوهشی، به تقویت مبانی سیاست گذاری و اجرایی و تغییر نگرش در فهم موسیقی سنتی ایرانی نیز کمک کند. بر این اساس پژوهش حاضر دارای ضرورت کاربردی می باشد.

اهداف:

پژوهش پیش رو در نظر دارد مفاهیم محوری و مشترک در خصوص عوامل تأثیر گذار بر فرایند موسیقی سنتی در ایران را احصا نماید و با بازبینی آنها ما را به ادراک درست تری از فرایند موسیقی سنتی ایران و عوامل اثرگذار بر آن برساند. در این راستا تحلیل دیدگاه های موجود، و شناخت ماهیت رویکردهای داخلی به توسعه موسیقی سنتی دو هدف فرعی نویسندگان است.

روش تحقیق

این پژوهش بر اساس هدف کاربردی و بر اساس گردآوری داده ها توصیفی - کیفی از نوع فرا تحلیل است. فرا تحلیل روشی است که بر اساس آن سعی می شود که تفاوت های موجود در تحقیقات انجام شده قبلی را استنتاج نمود و در رسیدن به یک سری نتایج کلی و کاربردی از آن بهره گرفت (خلعتبری، ۱۳۸۷). فرا تحلیل، در بر گیرنده ترکیب کمی گزارش ها و نتایج پژوهش های مشابه، استخراج و جدول بندی فراوانی مشخصات پژوهش ها و بررسی روابط آماری میان متغیرهای پژوهش هاست. بر این اساس، این مقاله به دنبال تبدیل یافته های مطالعات مختلف به یک مقیاس مشترک است. از این رو می توان خلأهای نظری و پژوهشی را مشخص کرد تا به جهت دادن پژوهش های بعدی و جدید کمک کند (ولف، ۱۹۸۹: ۱۲۳ و ۱۲۶). جامعه آماری ۳۴ مقاله فارسی مرتبط با موسیقی سنتی در بازه زمانی ۱۳۴۶ تا ۱۴۰۰ از «پرتال جامع علوم انسانی» قابل شناسایی بوده است. روش نمونه گیری، به شیوه تمام شماری نمونه های در دسترس است. شیوه گردآوری داده ها کتابخانه ای بوده و شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات بررسی انتقادی، تفسیری و استنباطی بوده است.

جدول شماره ۱/۱. تمامی مقاله های «پرتال جامع علوم انسانی» به عنوان جامعه آماری

شماره	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
۱	حسینعلی ملاح	موسیقی بهمن و اسفند ۱۳۵۰ شماره ۱۳۴	موسیقی اصیل و موسیقی سنتی
۲	مجید کیانی	کتاب ماه هنر ۱۳۸۲ شماره ۶۶ و ۶۵	موسیقی سنتی ایرانی
۳	هرمز فرهت	کتاب ماه هنر ۱۳۷۸ شماره ۱۶ و ۱۵	موسیقی سنتی ایران
۴	مهسا رضانی	کتاب ماه ۱۳۸۷ شماره ۸	موسیقی سنتی ایران
۵	محمد اشرف سربازی	کتاب ماه هنر ۱۳۸۳ شماره ۶۸ و ۶۷	معرفی اثر-موسیقی سنتی بلوچستان، موسیقی آوازی
۶	لوتیس هتور کورهادآزودو	موسیقی شهریور تا بهمن ۱۳۴۶ شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴	تربیت شنوایی و موسیقی سنتی
۷	مهران قلعه ای	مقام موسیقایی زمستان ۱۳۷۸ شماره ۶	موسیقی سنتی ایران و آموزش
۸	شاهرخ کشاورزی	چینستا اسفند ۱۳۷۴ و فروردین ۱۳۷۵ شماره ۱۲۶ و ۱۲۷	موسیقی سنتی در بین زرتشتیان
۹	صالح المهدی مترجم: ابراهیم نجفی بزرگر	فصلنامه هنر ۱۳۷۴ شماره ۲۸	موسیقی سنتی و توسعه اجتماعی
۱۰	لوتیس هتور کورهادآزودو	موسیقی شهریور تا بهمن ۱۳۴۶ شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴	تربیت شنوایی و موسیقی سنتی
۱۱	عبدالحمید زرین قلم	فرهنگ و زندگی سال ۱۳۵۶ شماره ۲۵ و ۲۶ (ویژه فرهنگ و وحدت ملی)	موسیقی های سنتی و تحول فرهنگی
۱۲	فیروز فاضلی مجید ایران نژاد نجف آبادی	مطالعات زبان و ادبیات غنایی سال چهارم تابستان ۱۳۹۳ شماره ۱۱ - ۴۹ - ۵۸	عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی
۱۳	حسین علیزاده	آدینه آذر ۱۳۶۸ شماره ۳۹	موسیقی سنتی جوابگوی نیازهای زمانه نیست
۱۴	فرشاد توکلی	سوره اندیشه بهمن و اسفند ۱۳۸۹ شماره ۴۸ و ۴۹	بازگشت سنتی ها: دوره های رشد و افول موسیقی سنتی ایران
۱۵	سید مرتضی سیدخاوری لنگرودی	ادبستان فرهنگ و هنر اردیبهشت ۱۳۷۲ شماره ۴۱۱۲	ارتباط مذهب و موسیقی سنتی در ایران
۱۶	علی تجویدی	ادبستان فرهنگ و هنر آبان ۱۳۶۹ شماره ۱۱	راست پنجگاه: در برگیرنده تمام دستگاه های موسیقی سنتی
۱۷	علی هاشمی	فردوسی تیر ۱۳۸۸ شماره ۷۸	شجریان آخرین کلام در موسیقی سنتی امروز ایران
۱۸	امیرحسین ذکرگو	هنرنامه ۱۳۷۹ شماره ۸	تجلی ماندالا در معماری و موسیقی سنتی ایران
۱۹	خسرو جعفرزاده	مقام موسیقایی بهار ۱۳۷۸ شماره ۴	درباره مقاله «موسیقی سنتی ایران و سیاست های فرهنگی»
۲۰	حاتم عسکری	ادبستان فرهنگ و هنر مرداد ۱۳۷۰ شماره ۲۰	دائرة المعارف موسیقی سنتی ضبط و منتشر می شود

شماره	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
۲۱	احسان ذبیحی فر سید شاهین محسنی	پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی سال ۲۱ مرداد ۱۴۰۰ شماره ۵ (پیاپی ۹۳) ۱۳۳-۱۶۱	موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی
۲۲	فرناز حجتی منوچهر فروتن	مطالعات محیطی هفت حصار سال چهارم زمستان ۱۳۹۴ شماره ۱۴ ۵۵-۶۶	مطالعه تطبیقی ساختارهای فضایی در معماری و موسیقی سنتی ایران
۲۳	تیمن سمیع پور سید علی سیدیان	مطالعات تطبیقی هنر سال ششم بهار و تابستان ۱۳۹۵ شماره ۱۱ ۱۱۳-۹۹	تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران
۲۴	مهدی زینلی زاده رفسنجانی	کرمان تابستان ۱۳۷۶ شماره ۲۵	موسیقی ایرانی، از بی نهایت به بی نهایت - نیم نگاهی به موسیقی سنتی و سنتورنوازی
۲۵	ژاک شارپانتیه	موسیقی شهریور تا بهمن ۱۳۴۶ شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴	مشکل انتخاب یک طریقه نت نویسی برای موسیقی های سنتی
۲۶	نیلوفر راستگو	هنر و تمدن شرق سال هفتم بهار ۱۳۹۸ شماره ۲۳ ۴۹ - ۵۶	گردشگری مبتنی بر موسیقی سنتی: ابزار، هدف یا وسیله مدیریت مقصد
۲۷	محمود صادق زاده نیلا نورلبین	تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا) دوره ۱۰ تابستان ۱۳۹۷ شماره ۳۶ ۳۱ - ۵۰	تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیما یوشیج
۲۸	محمدرضا عزیزی پویا سرایی حسین یزدی	پژوهش و مطالعات علوم اسلامی سال دوم مرداد ۱۳۹۹ شماره ۱۳ ۵۳ - ۶۷	مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی
۲۹	محمود میرزاده مصاحبه شونده: فریدون شهبازیان	ادبستان فرهنگ و هنر آبان ۱۳۷۱ شماره ۳۵	موسیقی سنتی و محلی، منابع الهام آهنگسازان برای آفرینش های جدید هنری
۳۰	علی خاکسار	جامعه شناسی هنر و ادبیات دوره اول بهار و تابستان ۱۳۸۹ شماره ۱	رُفرماسیون موسیقایی بررسی و نقد «موسیقی سنتی ایران» با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر
۳۱	مریم زادباقر صیقلانی بهروز بیرشک کیانوش هاشمیان مالک میرهاشمی	مطالعات روانشناختی دوره پانزدهم پاییز ۱۳۹۸ شماره ۳ ۲۰۱۹، ۲۲۰۵۱/۱۰، ۲۷۷۹۴۴psycy	بررسی اثربخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی
۳۲	منیر السادات مؤمنی	تازه های علوم شناختی سال نوزدهم پاییز ۱۳۹۶ شماره ۳ (پیاپی ۷۵)	تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله ی انجمن آلزایمر ایران
۳۳	احمد عبادی	ادبستان فرهنگ و هنر تیر ۱۳۶۹ شماره ۷	استاد عبادی: کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها تکنوازی کنم (گفت و شنودی با آخرین بازمانده از تبار راویان موسیقی سنتی ایران)
۳۴	بابک دهقانی نسیم عماره	پژوهش در هنر و علوم انسانی سال سوم اردیبهشت ۱۳۹۷ شماره ۱ (پیاپی ۹) ۵۳-۶۴	«ارزیابی میزان یادگیری دروس ابتدایی، در روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی و معلم محور با نگاهی بر هنر نمایش و موسیقی؛ مطالعه موردی: دانش آموزان ابتدایی ناحیه یک بندرعباس»

یافته ها

در این بخش به صورت توصیفی، جدول و فراوانی و نمودار مقالات توصیف می شوند. موضوع ها، سؤال ها، روش های نظریه و نتایج مقایسه و جمع بندی می شود و در نهایت کیفیت مقالات مورد ارزیابی قرار می گردد.

۲/۱) توزیع مجله ها «پرتال جامع علوم انسانی»

شماره	نام مجله	تعداد
۱	ادبستان فرهنگ و هنر	۵
۲	کتاب ماه هنر	۳
۳	موسیقی	۳
۴	مقام موسیقایی	۲
۵	هنرنامه	۲
۶	مطالعات روانشناختی	۱
۷	تازه های علوم شناختی	۱
۸	هنر	۱
۹	کتاب ماه علوم اجتماعی	۱
۱۰	فردوسی	۱
۱۱	چیستا	۱
۱۲	سوره اندیشه	۱
۱۳	جامعه شناسی هنر و ادبیات	۱
۱۴	پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی	۱
۱۵	کرمان	۱
۱۶	فرهنگ و زندگی	۱
۱۷	آدینه	۱
۱۸	پژوهش در هنر و علوم انسانی	۱
۱۹	هنر و تمدن شرق	۱
۲۰	پژوهش و مطالعات علوم اسلامی	۱
۲	تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)	۱
۲۲	مطالعات زبان و ادبیات غنایی	۱
۲۳	مطالعات محیطی هفت حصار	۱
۲۴	مطالعات تطبیقی هنر	۱

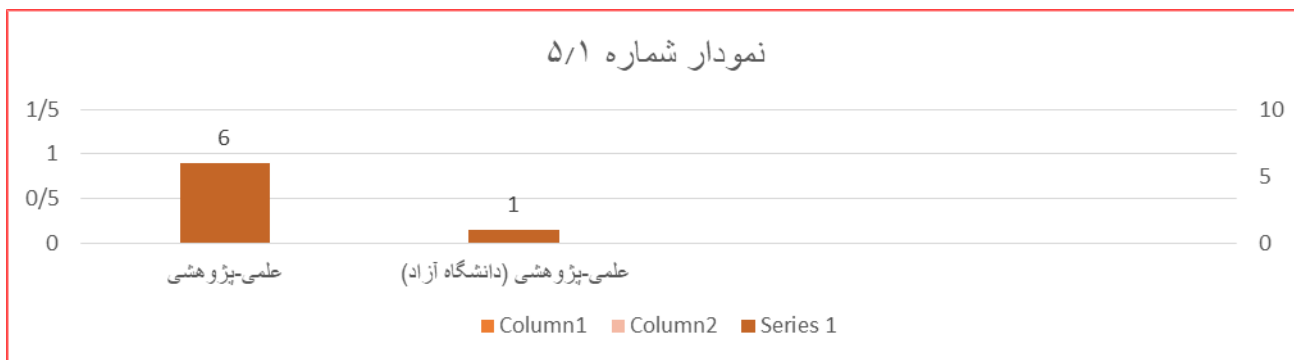
نمودار ۳/۱. توزیع مجلات و تعداد مقالات چاپ شده «پرتال جامع علوم انسانی»

۴/۱) توزیع درجه علمی مجله «پرتال جامع علوم انسانی»

ردیف	درجه علمی مجله	مجله	عنوان مقاله	تعداد
۱	علمی-پژوهشی	<ul style="list-style-type: none"> مطالعات روانشناختی ۱ تازه های علوم شناختی ۱ جامعه شناسی هنر و ادبیات ۱ پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی ۱ تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا) ۱ مطالعات تطبیقی هنر 	<p>۱. موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی نویسنده: احسان ذبیحی فر سید شاهین محسنی منبع: پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی سال ۲۱ مرداد ۱۴۰۰ شماره ۵ (پیاپی ۹۳) ۱۳۳-۱۶۱</p> <p>۲. تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران نویسنده: تیمن سمیع پور سید علی سیدیان منبع: مطالعات تطبیقی هنر سال ششم بهار و تابستان ۱۳۹۵ شماره ۱۱ ۱۱۳-۹۹</p> <p>۳. تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیماوشیخ نویسنده: محمود صادق زاده نیلا نوربلین منبع: تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا) دوره ۱۰ تابستان ۱۳۹۷ شماره ۳۶ ۳۱ - ۵۰</p> <p>۴. رفرماسیون موسیقایی بررسی و نقد «موسیقی سنتی ایران» با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر نویسنده: علی خاکسار منبع: جامعه شناسی هنر و ادبیات دوره اول بهار و تابستان ۱۳۸۹ شماره ۱</p> <p>۵. بررسی اثر بخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پر خاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی نویسنده: مریم زادباقر صیقلانی بهروز بیرشک کیانوش هاشمیان مالک میرهاشمی منبع: مطالعات روانشناختی دوره پانزدهم پاییز ۱۳۹۸ شماره ۳ psy.2019.27794.1998/10.22051</p> <p>۶. تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله ی انجمن آلزایمر ایران نویسنده: منیر السادات مؤمنی منبع: تازه های علوم شناختی سال نوزدهم پاییز ۱۳۹۶ شماره ۳ (پیاپی ۷۵)</p>	۷
۲	علمی-پژوهشی (دانشگاه آزاد)	مطالعات زبان و ادبیات غنایی	<p>۱. عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی نویسنده: فیروز فاضلی مجید ایران نژاد نجف آبادی منبع: مطالعات زبان و ادبیات غنایی سال چهارم تابستان ۱۳۹۳ شماره ۱۱ ۴۹ - ۵۸</p>	۱

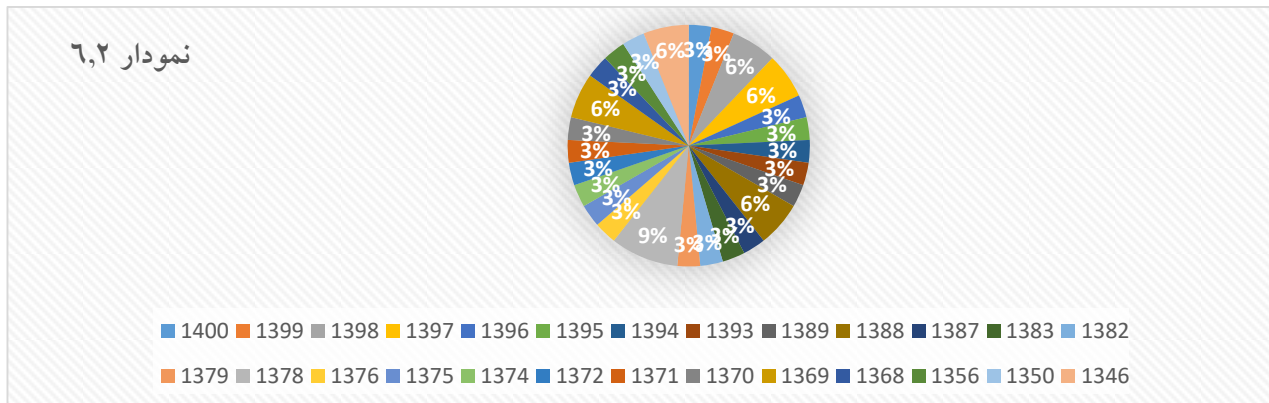
نمودار ۵/۱) توزیع درجه علمی مجله «پرتال جامع علوم انسانی»

جدول (۶/۱) توزیع سال انتشار «پرتال جامع علوم انسانی»

ردیف	سال انتشار	تعداد انتشار
۱	۱۴۰۰	۱
۲	۱۳۹۹	۱
۳	۱۳۹۸	۲
۴	۱۳۹۷	۲
۵	۱۳۹۶	۱
۶	۱۳۹۵	۱
۷	۱۳۹۴	۱
۸	۱۳۹۳	۱
۹	۱۳۸۹	۱
۱۰	۱۳۸۸	۲
۱۱	۱۳۸۷	۱
۱۲	۱۳۸۳	۱
۱۳	۱۳۸۲	۱
۱۴	۱۳۷۹	۱
۱۵	۱۳۷۸	۳
۱۶	۱۳۷۶	۱
۱۷	۱۳۷۵	۱
۱۸	۱۳۷۴	۱
۱۹	۱۳۷۲	۱
۲۰	۱۳۷۱	۱
۲۱	۱۳۷۰	۱
۲۲	۱۳۶۹	۲
۲۳	۱۳۶۸	۱
۲۴	۱۳۵۶	۱
۲۵	۱۳۵۰	۱
۲۶	۱۳۴۶	۲

نمودار (۶/۲) توزیع سال انتشار «پرتال جامع علوم انسانی»

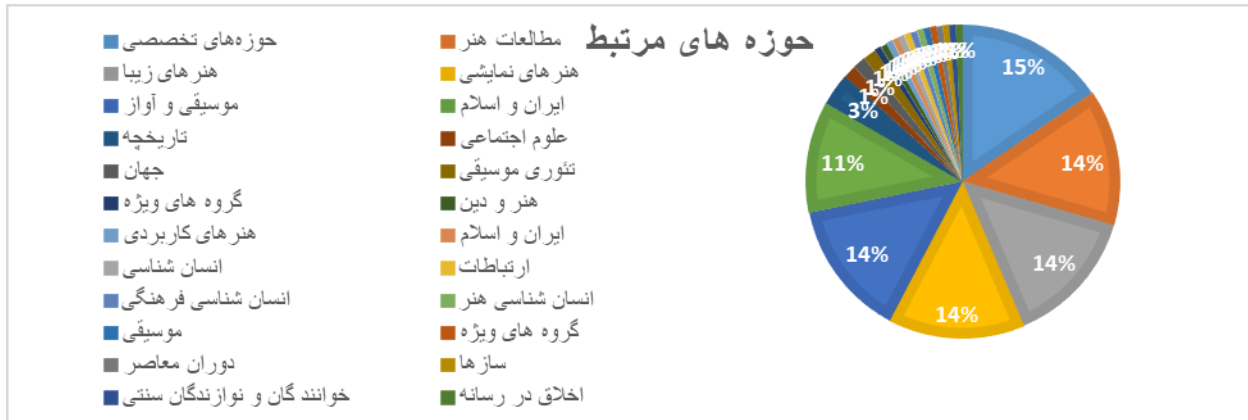

با توجه به نمودار فوق می بینیم که بیشترین مقالات مربوط به موسیقی سنتی به ترتیب در سال ۱۳۷۸ با تعداد ۳ مقاله و ۹ درصد، و سال های ۱۳۴۹، ۱۳۶۹، ۱۳۸۸، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ هر کدام با تعداد ۲ مقاله ۶ درصد بیشترین فراوانی، و در مابقی سال ها هر کدام با تعداد تنها ۱ مقاله و ۳ درصد کمترین فراوانی را داشته اند. لازم به ذکر است که در سال های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۸۶، ۱۳۸۵، ۱۳۸۴، ۱۳۸۱، ۱۳۸۰، ۱۳۷۷، ۱۳۷۳، ۱۳۶۶، ۱۳۶۷، ۱۳۶۵، ۱۳۶۴، ۱۳۶۳، ۱۳۶۲، ۱۳۶۱، ۱۳۶۰، ۱۳۵۹، ۱۳۵۸، ۱۳۵۷، ۱۳۵۵، ۱۳۵۴، ۱۳۵۳، ۱۳۵۲، ۱۳۵۱، ۱۳۴۹، ۱۳۴۸، ۱۳۴۷ هیچ مقاله ای در خصوص موسیقی سنتی چاپ نشده است

جدول شماره (۸/۱) حوزه های مرتبط به نمونه مربوطه «پرتال جامع علوم انسانی»

ردیف	حوزه های تخصصی مرتبط	تعداد
۱	حوزه های تخصصی	۲۳
۲	مطالعات هنر	۲۱
۳	هنرهای زیبا	۲۱
۴	هنرهای نمایشی	۲۱
۵	موسیقی و آواز	۲۱
۶	ایران و اسلام	۱۷
۷	تاریخچه	۵
۸	علوم اجتماعی	۲
۹	جهان	۲
۱۰	تئوری موسیقی	۲
۱۱	گروه های ویژه	۱
۱۲	هنر و دین	۱
۱۳	هنرهای کاربردی	۱
۱۴	معماری کاربردی	۱
۱۵	ایران و اسلام	۱
۱۶	انسان شناسی	۱
۱۷	ارتباطات	۱
۱۸	انسان شناسی فرهنگی	۱
۱۹	انسان شناسی هنر	۱
۲۰	موسیقی	۱
۲۱	گروه های ویژه	۱
۲۲	دوران معاصر	۱
۲۳	سازها	۱
۲۴	خوانندگان و نوازندگان سنتی	۱
۲۵	اخلاق در رسانه	۱

۸/۲ حوزه های مرتبط «پرتال جامع علوم انسانی»

با توجه به نمودار شکل ۸/۲ توزیع فراوانی حوزه های پژوهش:

بیشترین موارد مربوط به حوزه های:

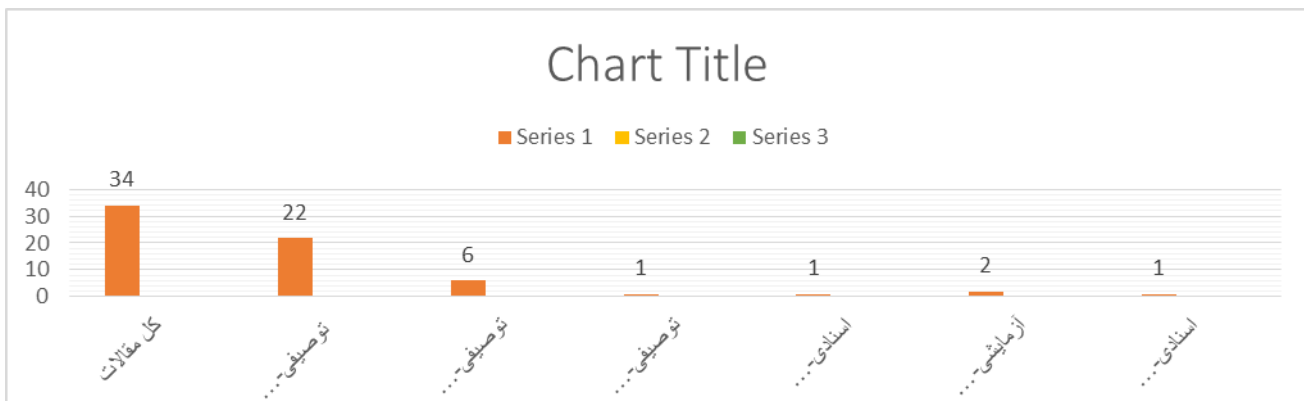
1. حوزه تخصصی با تعداد ۲۳ و ۱۵ درصد.
 2. مطالعات هنر، هنرهای زیبا، هنرهای نمایشی، موسیقی و آواز هر کدام با تعداد ۲۱ و ۱۴ درصد
 3. ایران و اسلام با تعداد ۱۷ و ۱۱ درصد.
- و کمترین حوزه ها مربوط به: گروه های ویژه، هنر و دین، هنرهای کاربردی، معماری کاربردی، ایران و اسلام، انسان شناسی، ارتباطات و انسان شناسی فرهنگی، انسان شناسی هنر، موسیقی، گروه های ویژه، دوران معاصر، سازها، خوانندگان و نوازندگان سنتی، اخلاق در رسانه هر کدام با تعداد ۱ و ۱ درصد می باشد.

جدول ۱۰/۱ فراوانی روش پژوهش مقالات «پرتال جامع علوم انسانی» مربوطه

عنوان مقاله	روش پژوهش
موسیقی اصیل و موسیقی سنتی	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی ایرانی	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
موسیقی سنتی ایران	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی ایران	توصیفی-تحلیلی
معرفی اثر-موسیقی سنتی بلوچستان، موسیقی آوازی	توصیفی-تحلیلی
تربیت شنوایی و موسیقی سنتی	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی ایران و آموزش	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی در بین زرتشتیان	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی و توسعه اجتماعی	توصیفی-تحلیلی
موسیقی های سنتی و تحول فرهنگی	توصیفی-تحلیلی
عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی جوابگوی نیازهای زمانه نیست	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
بازگشت سنتی ها: دوره های رشد و افول موسیقی سنتی ایران	توصیفی-تحلیلی
ارتباط مذهب و موسیقی سنتی در ایران	توصیفی-تحلیلی
راست پنجگاه؛ در برگرفته تمام دستگاه های موسیقی سنتی	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
شجریان آخرین کلام در موسیقی سنتی امروز ایران	توصیفی-تحلیلی
تجلی ماندالا در معماری و موسیقی سنتی ایران	توصیفی-تحلیلی
درباره مقاله «موسیقی سنتی ایران و سیاست های فرهنگی»	توصیفی-تحلیلی

عنوان مقاله	روش پژوهش
موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی	توصیفی-تحلیلی
دائرة المعارف موسیقی سنتی ضبط و منتشر می شود	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران	اسنادی-تحلیلی
مطالعه تطبیقی ساختارهای فضایی در معماری و موسیقی سنتی ایران	توصیفی-تحلیلی
موسیقی ایرانی، از بی نهایت به بی نهایت - نیم نگاهی به موسیقی سنتی و سنتورنوازی	توصیفی-تحلیلی
مشکل انتخاب یک طریقه نت نویسی برای موسیقی های سنتی	توصیفی-تحلیلی
گردشگری مبتنی بر موسیقی سنتی: ابزار، هدف یا وسیله مدیریت مقصد	توصیفی-تفسیری-تحلیلی
تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیما یوشیج	توصیفی-تحلیلی
مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی	توصیفی-تحلیلی
موسیقی سنتی و محلی، منابع الهام آهنگسازان برای آفرینش های جدید هنری	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
تقاطع رشته ای موسیقی سنتی با دانش انسان شناسی و تاریخ فرهنگی: مطالعه موردی آلبوم های چاووش	اسنادی-تحلیلی-میدانی-مصاحبه ای
رُفرماسیون موسیقایی بررسی و نقد «موسیقی سنتی ایران» با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر	توصیفی-تحلیلی
بررسی اثربخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی	آزمایشی-تحلیلی
تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله ی انجمن آرزایمر ایران	آزمایشی-تحلیلی
استاد عبادی: کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها تکنوازی کنم (گفت و شنودی با آخرین بازمانده از تبار راویان موسیقی سنتی ایران)	توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای
«ارزیابی میزان یادگیری دروس ابتدایی، در روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی و معلم محور با نگاهی بر هنر نمایش و موسیقی؛ مطالعه موردی: دانش آموزان ابتدایی ناحیه یک بندرعباس»	توصیفی-تحلیلی

نمودار ۱۰/۲. توزیع فراوانی روش پژوهش در نمونه مورد مطالعه «پرتال جامع علوم انسانی»

در پژوهش فوق ۲۳ پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی، ۶ مقاله به صورت توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای، ۱ مقاله به صورت توصیفی-تفسیری-تحلیلی، ۱ مقاله به صورت تحلیلی-میدانی-مصاحبه ای، ۲ مقاله به صورت آزمایشی-تحلیلی و ۱ مقاله به صورت اسنادی-تحلیلی بوده است.

• نگرش مقالات نسبت به «موسیقی سنتی»

در این بخش به بررسی نگرش مقالات نگاشته شده و متخصصان پژوهشگر در مورد ارتباط موسیقی سنتی در طول سال های اخیر خواهیم پرداخت.

جدول ۶) تجزیه و تحلیل و نگرش مقالات نسبت موسیقی سنتی ایران

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
۱	حسینعلی ملاح در نوشتاری تحت عنوان موسیقی اصیل و موسیقی سنتی، که در سال ۱۳۵۰ به چاپ رسیده به بررسی و تفاوت های میان موسیقی اصیل و موسیقی سنتی پرداخته است. وی تکیه بر سنت و پافشاری در حفظ آئین آن (به نحوی تعصب آمیز) را نه تنها هم آهنگ با جنبش انقلابی و رشد اقتصادی و صنعتی و از همه بالاتر منطبق با نیاز جامعه پرتحرک کشور ما نمی داند، بلکه می گوید: بی پرده و دور از هر گونه تعصب و جانبداری باید گفت: «کمی هم جنبه ارتجاعی دارد». اصولا سنت پرستی در هنر (بازهم تکرار می کنم: به نحوی تعصب آمیز) عاملی است ترمز کننده و مانع پیشرفت. اما این بدان معنا نیست که آئین ها و شیوه ها و روشها و سنت های متداول را که با روح و احساس مردم سرزمین ما آمیخته است، یکباره نادیده انگاریم و مکتب جدیدی که با عادات و زبان و لهجه و احساس ملت ما هم آهنگ نیست، جایگزین آن سازیم (ملاح، ۱۳۵۰)	حسینعلی ملاح	موسیقی بهمن و اسفند ۱۳۵۰ شماره ۱۳۴	موسیقی اصیل و موسیقی سنتی
۲	کتاب ماه هنر چاپ شده در ۱۳۸۲ و شماره های ۶۵ و ۶۶ در مصاحبه ای با استاد مجید کیانی به مباحث «موسیقی سنتی ایرانی» پرداخته است، در این مصاحبه استاد کیانی می گوید: غمی که در موسیقی عزاداری واقعه کربلا و موسیقی دستگاهی - ردیف وجود دارد، غم مثبتی است از نوع حزن که درونش نشاط جاودانی است می باشد، در موسیقی مراسم عزاداری و موسیقی دستگاهی - ردیف بیشتر احساس شنونده است که از شنیدن اشعار عاشقانه و اشعار وقایع جانگداز، احساس غم در موسیقی می نماید. در حالی که احساس موسیقی حرکتی امید افزا داشته و جمله های موسیقی اصیل و ایرانی حالت و فضایی سرشار از نشاط زندگی ایجاد می کنند وی می گوید چگونه با یک روش انتقادی می شود به علم موسیقی که در ارتباط با عوالم الهی است وارد شد و آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد؟ مسلما با روش انتقادی و تحلیلی امروز، غیرممکن است زیرا نتیجه ی این روش همان خواهد شد که ما بعد از رنسانس در غرب شاهد آن هستیم. نحوه ی بیان در موسیقی گاهی اوقات از خلق موسیقی در اجرای موسیقی مهم تر به نظر می رسد. نحوه ی بیان در موسیقی همانند هنر و جوهر خوشنویسی است که نگارش بیان آن محتوای کلام را دگرگون می سازد. (کیانی، ۱۳۸۲)	مجید کیانی	کتاب ماه هنر ۱۳۸۲ شماره ۶۶ و ۶۵	موسیقی سنتی ایرانی
۳	دکتر هرمز فرهت در مقاله ای تحت عنوان «موسیقی سنتی ایران» که در سال ۱۳۷۸ به چاپ رسیده به توضیح پیرامون ساختار گام ماهر می پردازد و پس از بحث علمی پیرامون گام ماهر و نقطه نظرات عبدالقادر مراغه ای به این نتیجه می رسد که گام ماهر مراغه ای با نام ماهر امروزی منطبق نیست و گام ماهر امروزی را جریانیه به مقامات دوازده گانه صفا الدین ارموی اضافه کرده و در ردیف ۲۲ مقام خود به نام ماهروری پرده های سازنده آن را معرفی کرده است آخرین مبحث جزوه به معرفی خصوصیات دستگاه ماهرور «اختصاص پیدا کرده و حاوی مهاجرت جالب فلسفی، فیزیکی و زیبایی شناسانه در خصوص دستگاه ماهرور است. نحوه شروع آموزش موسیقی سازی و آوازی نزد استادان ارزنده قدیم نیز از مباحث جالب و شنیدنی این بخش است. (فرهت، ۱۳۸۷)	هرمز فرهت	کتاب ماه هنر ۱۳۷۸ شماره ۱۶ و ۱۵	موسیقی سنتی ایران
۴	مهسا رضانی، موسیقی سنتی ایران را عاملی در جهت ایجاد تمرکز و تسلط بر نیروی غریزی و تقویت تفکر معرفی می کند اما این امر را متذکر می شود که با توجه به پیشرفت و تغییر انواع موسیقی، تنها دو گروه به این نوع از موسیقی علاقه مندی نشان می دهند؛ گروه اول: موسیقی دانان و محققانی هستند که به دنبال حفظ سنت های جامعه ی خویش اند و گروه دوم: کسانی هستند که به پدیده های ارزشمند و ریشه دار هنری علاقه مندند. این نویسند در فصل دیگر مقاله از تکرار و مذاقه به عنوان عاملی در جهت تمرکز و کسب لذت صحیح از موسیقی سنتی یاد می کند و در ادامه به اتحاد عوامل، یعنی اتحاد نوازنده، ساز و عمل نواختن اشاره کرده و این دو ویژگی را در کنار عدم تظاهر و ریان-یعنی بی توجهی به تظاهرات هنرمندانه و دقت در غنی کردن ماهیت و کیفیت هنر عرضه شده را از ویژگی های عمومی موسیقی سنتی معرفی می کند (رضانی، ۱۳۸۷)	مهسا رضانی	کتاب ماه ۱۳۸۷ شماره ۸	موسیقی سنتی ایران
۵	محمد اشرف سربازی در تحقیقی تحت عنوان «موسیقی سنتی بلوچستان، موسیقی آوازی (۱۳۸۳)» به بررسی موسیقی در این سرزمین مرزی پرداخته است. در این تحقیق محقق به دسته بندی و توضیح آوازهایی که در ذیل آمده است می پردازد. ۱. آوازهای مراسم زیانمان ۲. آوازهای لالایی مولف در این قسمت به توضیح آوازهای لیلو یا دول می پردازد. ۳. مراسم عروسی: در این بخش به توضیح مهم ترین ترانه های مربوط به شادی و شادمانی و عروسی مانند «لارو» و... پرداخته می شود. ۴. موسیقی درمانی، قسمت دیگری از پژوهش می باشد که مؤلف به توضیح آن می پردازد. موسیقی در بلوچستان به خصوص در منطقه ساحلی گاه با اعتقادات مذهبی، افسانه های اساطیری، خرافات و جادو و جنبل می آمیزد و جنبه درمانی. ۵. آوازهای گوناگون، به مناسبت های مختلف قسمت دیگری از این تحقیق می باشد که مؤلف تعدادی از آوازهای سنتی بلوچستان را آورده و توضیحاتی همراه با نمونه هایی که ترجمه فارسی آن را ذکر داده است. (سربازی، ۱۳۸۳)	محمد اشرف سربازی	کتاب ماه هنر ۱۳۸۳ شماره ۶۸ و ۶۷	معرفی اثر موسیقی سنتی بلوچستان، موسیقی آوازی
۶	لوتیس هتور کوره آدازودو در مناطقی مانند آفریقای سیاه که آلات موسیقی ضربی عنصر اصلی موسیقی ملی را تشکیل میدهد و بیشتر ضربان موزون اهمیت دارد تا ملودی منظره اطفال سیاه که در افریقا و امریکا ندمهای رقصی بر میدارند و یا با دست و انگشت بر پوست طبله میکوبند بسیار جالب است. درستی حرکات بدن و ضرب گیری و ربط آن با وزن موسیقی چنان است که فرد خارجی بجای آنها حالتی کند و به لطف می داشت این اقدام ادراک ضربی را در خون خود دارند و اگر املای رایج موسیقی اروپائیان را فراگیرند چنان حرکات ظریف و بهم پیچیده ای به روی کاغذ خواهند آورد که موسیقیدانان مکتب کلاسیک به اشکال موفق به اجرای صحیح آن خواهند شد (کوره آدازودو ۱۳۴۶)	لوتیس هتور کوره آدازودو	موسیقی شهریور تا بهمن ۱۳۴۶ شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴	تربیت شنوایی و موسیقی سنتی
۷	مهران قلعه ای در سال ۱۳۷۸ تحت عنوان «موسیقی سنتی ایران و آموزش» در مجله «مقام موسیقی» به چاپ رساند که در این مقاله بهترین عرصه این قسمت از آموزش در وسیعترین شکل آن بالا بردن قدرت درک و انتقال القای رایج موسیقی (نت) از طریق چشم به مغز و از آنجا به ابزار اجرایی موسیقی (دستها، حنجره، ...) است. بدیهی است که برای بالا بردن این توانایی، آموزشهای گسترده و وسیعی در جهت هرچه محیی تر و سریع تر این انتقال باید صورت گیرد، آنچه که اصطلاحا به عنوان سلفژ عنوان می شود وی به در این مقاله به تعاریف مقوله هایی چون: شنوایی، حافظه و خلاقیت می پردازد. (قلعه ای، ۱۳۷۸)	مهران قلعه ای	مقام موسیقایی زمستان ۱۳۷۸ شماره ۶	موسیقی سنتی ایران و آموزش
۸	شاهرخ کشاورزی در پاسخ به پرسش سید علی رضا میرعلی نقی، هنرمند و موسیقیدان پرارزش ایرانی، که پیرامون نقش زرتشتیان در پیشبرد موسیقی اصیل ایرانی مطرح کرده اند و پرسیده اند: «یا هموطنان زرتشتی این قدر با موسیقی اصیل این مرز و بوم بیگانه اند؟» در مقاله ای به	شاهرخ کشاورزی	چپستا اسفند ۱۳۷۴ و فروردین ۱۳۷۵ شماره ۱۲۶	موسیقی سنتی در آیین زرتشتیان

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
	عنوان «موسیقی سنتی در بین زرتشتیان» اینگونه بیان می دارد که اینجانب به عنوان یک فرد زرتشتی و علاقمند به موسیقی ایرانی که چهل و پنج سال در این رشته با روش علمی کار کرده ام شاید بتوانم نام گروهی از فعالین زرتشتی را در کار موسیقی اصیل ایرانی خصوصا در کرمان و در تهران، از سالهای دور تا امروز بازگو کنم. نیاز به یاد آوری است که همه آنها فعالیت آماتوری داشته و هیچ گاه حرفه ای نبوده اند و شاید به همین دلیل شهرت همگانی نداشته اند و حتی در چند جلد کتاب (مردان موسیقی سنتی ایران) نامی از هیچ یک پرده نشده است) وی سپس فهرست نام زرتشتیانی که از قدیم تا به امروز با موسیقی اصیل ایرانی آشنایی داشته اند و در اجرای آن با ساز تخصصی خود مهارت داشته و استاد زمانه خویش بوده اند را در این مقاله می آورد و در پایان یادآور می شود که تعدادی از خانم های زرتشتی نیز با علاقه بسیار به موسیقی اصیل ایرانی در رشته های مختلف این هنر فعال بوده اند. (کشاورزی، ۱۳۷۴)		۱۲۷ و	
۹	«موسیقی سنتی و توسعه اجتماعی» مقاله ایست که در سال ۱۳۷۴ از نویسنده فقید صالح المهدی با ترجمه ابراهیم نجفی بزرگر توسط فصلنامه هنر چاپ شده است. در این مقاله پژوهشگر خود را به جنبه شنیداری این فن (منظور فرهنگ عامه است) و حرکت های مربوط به آن محدود می کند و پیش از هر چیز به تجربیاتی می پردازد که خود در این زمینه داشته. یعنی تجربیاتی در سطوح ملی و بین المللی با امید به آنکه به طرحی عربی برای نیل به پیشرفت در جاده حیات پاری رساند، چراغی فرا راهمان باشد، هویت عربی و اسلامی را پاس دارد. (صالح المهدی، ۱۳۷۴)	صالح المهدی مترجم؛ ابراهیم نجفی بزرگر	فصلنامه هنر ۱۳۷۴ شماره ۲۸	موسیقی سنتی و توسعه اجتماعی
۱۰	پیام صدویه و یعقوب شربتیان سمنانی در پژوهش خو به نام « تقاطع رشته ای موسیقی سنتی با دانش انسان شناسی و تاریخ فرهنگی» با توجه به کارکردهای موسیقی بر اساس تحولات تاریخی، در برهه زمانی مورد نظرشان نشان داده اند که میان رشته موسیقی با دانش تاریخ فرهنگی و انسان شناسی ارتباط میان رشته ای برقرار است. در بازه زمانی این پژوهش کارکردهای آشکار از جمله ایجاد همبستگی، بیان مفاهیم نمادین، کارکرد در موسیقی آیینی، کارکرد هنرچارساز، کارکرد ایجاد هیجان به عنوان کارکردهای آشکار و همچنین کارکردهای پنهان از جمله برقراری ارتباط یکسان با طبقه های متنوع اجتماعی، هم دردی با آسیب دیدگان وضع موجود، ایجاد پیام خاص در خصوص اقدام، بیداری و پایداری وفق گفتار زمان در مخاطب و گسترده مخاطب پیام مشهود است. (صدویه، شربتیان سمنانی، ۱۴۰۰)	پیام صدویه شربتیان سمنانی	مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی دوره سیزدهم پاییز ۱۴۰۰ شماره ۴ (پیاپی ۱۳۵ - ۱۳۶)	تقاطع رشته ای موسیقی سنتی با دانش انسان شناسی و تاریخ فرهنگی: مطالعه موردی آلبوم های چاووش
۱۱	عبدالحمید زرین قلم، با نگاهی کارشناسانه به مساله موسیقی های سنتی و تحول فرهنگی پرداخته است و فرهنگ پذیری را یک پدیده جهانی میدانند و میگویند که باید کوشش کرد تا نیروهایی را که ممکن است مخرب باشند باخود متحد ساخت. به نظر نویسنده مقاله مساله ای که مطرح است موضوع سازگاری و ناسازگاری موسیقی هاست. ترکیب عناصر متجانس می تواند پیوند موفقی باشد در حالیکه تلاقی عناصر نامتجانس سبب طرد عنصر پیوند موفقی می شود، بنابراین باید فرهنگ خویش و فرهنگ قرض دهند را عمیقاً شناخت تا از پدیده "طرد" اجتناب شود. متأسفانه استادان موسیقی سنتی خود را در "برج عاج" زندانی کرد و عقده برتری آنها را کور کرده و هر گونه نوآوری را رد می کنند، غالباً فقط سنت موسیقی خود را معتبر می دانند و به جز آن هیچ چیز دیگری را قبول ندارند. جوانان موسیقی موسیقی را اجرا می کنند و موسیقی کشور را موسیقی محلی می دانند. در چنین اوضاع و احوالی برای جلوگیری از فرهنگ پذیری زیان آور به حال موسیقی سنتی، استادان و جوانان هیچیک نادر به تمیز دادن عناصر کار از ناسازگار نیستند موسیقی جدید در بسیاری کشورها جوابگوی یک نیاز تازه یعنی خواندن گروهی در گردهمایی هاست. این نوع موسیقی وجدان ملل را بیدار کرده و آنها را برای مبارزه رهایی بخش ملی آماده ساخته است. این موسیقی هر چند ماموریت تاریخی خود را انجام داده ولی در بیشتر مواقع اعتبار هنری آن کمبودهایی دارد شورای بین المللی موسیقی، موسسه بین المللی مطالعات موسیقی تطبیقی و اسناد و مدارک و نه فقط به افزایش قدر و منزلت واقعی موسیقی های آسیایی در نظر بینندگان و شنوندگان کمک کرده اند بلکه به استادان موسیقی آسیا نیز اعتماد بخشیده اند. (زرین قلم، ۱۳۵۶)	عبدالحمید زرین قلم	فرهنگ و زندگی سال ۱۳۵۶ شماره ۲۵ و ۲۶ (ویژه فرهنگ و وحدت ملی)	موسیقی های سنتی و تحول فرهنگی
۱۲	فیروز فاضلی و مجید ایران نژاد نجف آبادی در مقاله ای تحت عنوان «عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی» که در ۱۳۹۳ چاپ شده، اشعار این شاعر را مورد تحلیل قرار دادند و به این نتایج دست یافتند که: خاقانی شروانی از شعری است که در شعرش اصطلاحات تخصصی علوم مختلفی همچون: نجوم، فلسفه، پزشکی و موسیقی به کار رفته است. وجود این اصطلاحات، ضمن اینکه بر دشواری فهم اشعار، افزوده است، گاهی چنان تخصصی مطرح گردیده که خواننده به این باور می رسد که خاقانی در آن علوم آگاهی فراوانی داشته است. از آنجا که هیچ نشانه ای از یادگیری موسیقی در زندگینامه خاقانی یافت نشده است، می توان گفت وی در زمینه علم موسیقی در حد معمول و متداول دیگر شعرا تبحر و تخصص داشته است. (فاضلی، ایران نژاد نجف آبادی، ۱۳۹۳)	فیروز فاضلی مجدید ایران نژاد نجف آبادی	مطالعات زبان و ادبیات غنایی سال چهارم تابستان ۱۳۹۳ شماره ۱۱ - ۴۹ - ۵۸	عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی
۱۳	حسین علیزاده، موسیقی دان، پژوهشگر و استاد موسیقی سنتی ایرانی در این مقاله که در سال ۱۳۶۸ به چاپ رسیده بیان می دارد «موسیقی سنتی جوابگوی نیازهای زمانه نیست» احیاء موسیقی اگر فقط به جستجو و چسبیدن به دوران گذشته محدود نشود، معنایی جز تکرار تاریخ گذشته، اجرا و بیان حس و درک گذشتگان نخواهد داشت. باید از کسانی که طرفدار تکرار - گذشته هستند پرسید که اگر به جای مرکز حفظ و اشانه موسیقی یک مرکز تحقیقات ادبی تشکیل می شد می توانست این حکم را صادر کرد که از این پس همه باید فقط حافظ بخوانند؟ من معتقدم که باید اصالت موسیقی سنتی را حفظ کرد، آموزش داد و در اختیار مردم گذاشت اما معتقد نیستم که فقط آن هنری اصیل است که تکرار گذشته باشد. در همه جای دنیا موسیقی کلاسیک تدریس می شود اما موسیقی آوا نگار نفی نمی شود. در روسیه از موسیقی قرن ۱۳ تا موسیقی "پاپ" راه درازی است. ما نیاز داریم به اینکه موسیقی سنتی را حفظ کنیم و هنرمندان باید باشند که این نوع موسیقی را با تمام ارزشهایش برای مردم اجرا کنند. اما اگر تقسیم بندی داشته باشیم و اگر انواع موسیقی داشته باشیم آنوقت موسیقی نو هم جای خود را خواهد داشت. (علیزاده، ۱۳۶۸)	حسین علیزاده	آدینه آذر ۱۳۶۸ شماره ۳۹	موسیقی سنتی جوابگوی نیازهای زمانه نیست
۱۴	در خصوص دوره های فراز و نشیب و رشد و افول «موسیقی سنتی» در ایران، فرشاد توکلی نوشتاری را تحت عنوان «بازگشت سنتی ها: دوره های رشد و افول موسیقی سنتی ایران» در سال ۱۳۸۹ به رشته تحریر در آورده است که در این نوشتار ایشان جامعه ی موسیقی ایران را تا جایی که به خود جامعه مربوط است، جامعه ی فوق العاده پویا و متکثری می داند و در این سه دهه ظرفیت های موسیقایی اش بسیار رشد کرده است. این مسئله هیچ ربطی به حکومت ندارد و متأسفانه سیستم رسمی نازل ترین نوع موسیقی را پرورش داده است و این گونه های متکثر تنها محصول حرکت های فردی است اما اگر می پرسید که آیا آن چالش سنت و مدرنیته هنوز وجود دارد یا نه باید بگوییم تا حدودی	فرشاد توکلی	سوره اندیشه بهمن و اسفند ۱۳۸۹ شماره ۴۸ و ۴۹	بازگشت سنتی ها: دوره های رشد و افول موسیقی سنتی ایران

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
	هست اما من الان آقای کیانی و لطفی و شجریان و طلایی را چندان متفاوت با هم نمی بینم آقای شجریان همچنان همان آواز دستگامی را اجرا م کند، در آمد می خواند، بعد کرشمه و چکاوک و بیداد و لوج و فرود می آید. آقای کیانی و لطفی هم همین کارها را می کنند. تفاوت این ها با یکدیگر تفاوت سه نگاه از داخل است. از بیرون که نگاه می کنیم همه یک کار می کنند. ولی آقای علیرضا مشایخی اصلاً شبیه اینها نیست. آقای شاهرخ خواجه نوری با این ها متفاوت است و این آدم ها الان با هم مشکلی ندارند. الان این قدر که گروه سنتی داخل خودشان با هم مشکل دارند جناح های مقابلشان با آنها مشکل ندارند. مثلاً آقای خواجه نوری هیچ مشکلی با آقای کیانی ندارد با آقای مشایخی هیچ مشکلی با آقای لطفی ندارد. دلیل اختلافات داخلی این ها و تفاوت هایشان با هم، بحث جداگانه ای است که در زمان و مجال دیگری میتوان در مورد آن بحث کرد. (توکلی، ۱۳۸۹)			
۱۵	سید مرتضی سیدخاوری لنگرودی در مقاله ای تحت عنوان «ارتباط مذهب و موسیقی سنتی در ایران» که در سال ۱۳۷۲ به رشته تحریر در آورده است موسیقی را دارای دو جنبه می داند: ۱. جنبه علمی و ۲. جنبه هنری، همچنین موسیقی از چشم بسیاری از صاحب نظران دارای دو جنبه منفی (مبتذل) و مثبت است. موسیقی مثبت که برای تزکیه نفس و ایجاد حس شفقت و مهربانی و بشردوستی و خدایپرستی است و موسیقی مبتذل که ابتذال در کلام و آهنگ، نقش واقعی آن را به انحطاط کشیده و میل به شهوت رانی (در همه زمینه ها) و هوس پروری را جانشین آن می کند که به علت انتشار این نوع موسیقی مبتذل و به تعبیری شهوانی «در میان مردم، پیشوایان مذهب، برای جلوگیری از فساد اخلاقی، موسیقی را حرام کرده و حق هم داشته اند. وی در این مقاله بدون آنکه بخواهد تقدس خاصی برای موسیقی قائل شود، دورنمایی کلی از اوضاع اهل موسیقی و علاقه مندان به آن در سده های گذشته را مورد واکاوی قرار داده و نتایج این مقاله شاید برای عده ای تعجب آور باشد و مشکل بتوانند باور کنند که در قدیم تعداد افراد قابل توجهی از اهل فضل و اهل کسوت مقدس و علاقه مند به اهل بیت (ع)، به صنعت موسیقی وقوف تام و تمام داشتند و گاه از اساتید مسلم به شمار می رفتند و از این راه - که در هنرهای مثل تعزیه، شبیه خوانی و... خلاصه هنر آوازخوانی» منعکس می شود - چه خدماتی به موسیقی قدیم این ملک شده است. (سیدخاوری لنگرودی، ۱۳۷۲)	سید مرتضی سیدخاوری لنگرودی	ادبستان فرهنگ و هنر اردیبهشت ۱۳۷۲ شماره ۴۱۱۲	ارتباط مذهب و موسیقی سنتی در ایران
۱۶	در مصاحبه ای تحت عنوان «راست پنجگانه؛ در برگزیده تمام دستگاه های موسیقی سنتی» که با استاد علی تجویدی در سال ۱۳۶۹ انجام گرفته استاد به اهمیت دستگاه راست پنجگانه اشاره می کند و میگوید: یکی از برابری ترین دستگاه های موسیقی ایرانی در راست پنجگانه است. آنچه که بنده روی آن تکیه می کنم این است که یکی از نقاط ضعف اجرای موسیقی سنتی فعلی یکنواختی آن است، به این معنی که خوانندگان و آهنگسازان موسیقی سنتی، خود را در چارچوب یک دستگاه اسیر کرده اند و کمتر دیده شده که آهنگی ساخته شود که در دستگاه های مختلف گردش داشته باشد. البته اختلاط و امتزاج دستگاهها باید بوسیله آهنگسازان مطلع و در عین حال صاحب قریحه ساخته و پرداخته شود تا حاصل کار مورد پسند خواص و عوام قرار گیرد. دستگاه برابر راست و پنجگانه، راههایی را در اختیار آهنگساز می گذارد که به راحتی می تواند دست به مد کروی بزند. (تجویدی، ۱۳۶۹)	علی تجویدی	ادبستان فرهنگ و هنر آبان ۱۳۶۹ شماره ۱۱	راست پنجگانه؛ در برگزیده تمام دستگاه های موسیقی سنتی
۱۷	علی هاشمی، در مقاله ای تحت عنوان «شجریان آخرین کلام در موسیقی سنتی امروز ایران» که در سال ۱۳۸۸ به چاپ رسیده است از خاطرات و کنسرت های استاد شجریان و همچنین از اوج هنر ایشان یاد می کند و چنین می گوید: روانش شاد فریدون مشیری به او می گفت: «خسرو آواز» حقیقتی است که این قبیل عنوانها برانزده و شایسته ی مردی است که همه ی عمر در رشته ی هنری خود با همه ی استادی همواره حالت دانشجویی را داشته که برای کسب معارف و گوشه ها و نکته های موسیقی ایران سراپا استعداد بوده است و در کمال احترام نزد پیشکسوتان و پژوهشگران هنری میشینند و می آموزد و هرگز واژه استثنایی بودن از او شنیده نشده حال آنکه واقعا استثناء است. (۱۳۸۸، هاشمی)	علی هاشمی	فردوسی تیر ۱۳۸۸ شماره ۷۸	شجریان آخرین کلام در موسیقی سنتی امروز ایران
۱۸	در این مقاله ضمن تجزیه و تحلیل فرم و اشاره به مفاهیم موجود در بطن ماندالا به نوع بروز این فرم قدسی در آثار هنرهای سنتی، خصوصاً معماری و موسیقی سنتی ایران پرداخته شده است. ماندالا (Mandala) لفظی است سانسکریت و از لحاظ لغوی به معنای دایره است. این لفظ به عنوان اسم خاص به اشکال هندسی مربع یا مدور یا ترکیبی از دو شکل اطلاق می شود که در سنت دینی هندویی و بودایی به عنوان هندسه مقدس، مبنای ساخت معابد و طرح های هنری رمزگونه دینی قرار گرفته و می گیرد. (ذکرگو، ۱۳۷۹)	امیرحسین ذکرگو	هنرنامه ۱۳۷۹ شماره ۸	تجلی ماندالا در معماری و موسیقی سنتی ایران
۱۹	در جهان غرب، هرازگاهی مقاله ها و مصاحبه هایی درباره موسیقی ایران چاپ می شود. اگر از نوشته های تخصصی در حد دانشگاهی که ویژه اهل فن است بگذریم، کمتر نوشته ای است که با مدائن و انصاف نوشته شده باشد و هنر موسیقی را از نظرگاهی درست بنگرد. خسرو جعفرزاده، نویسنده و محنت جدی و صریحی است و اهل مطالعه موسیقی و مقاله های ایشان در کتاب ماهور نشان از علم ایشان دارد، آقای جعفرزاده در جوابیه ای به یکی از به اصطلاح ایرانیان مهاجر که نه درد وطن دارند نه درد موسیقی، و همه چیز را تنها از پنجره منافع حقیر سیاسی خود می نگرند، توضیحات روشنگرانه ای نوشته و ریا و سالوس سیاست بازانی که سالهاست با دوری از مردم و خوردن نان بیگانه فقط سنگ خود را به سینه می زند، برملا کرده است. بحث موسیقی بعد از انقلاب اسلامی و سهم حکومت در تعالی موسیقی و همکاری موسیقیدانان و مردم برای تعالی موسیقی، چیزی نیست که با چند جمله سطحی و توهین آمیز بتوان سرهم کرد. (جعفرزاده، ۱۳۷۸)	خسرو جعفرزاده	مقام موسیقایی بهار ۱۳۷۸ شماره ۴	درباره مقاله «موسیقی سنتی ایران و سیاست های فرهنگی»
۲۰	در گفتگویی که ادبستان فرهنگ و هنر مرداد ۱۳۷۰ با جناب حاتم عسکری تحت عنوان «دائرة المعارف موسیقی سنتی ضبط و منتشر می شود» به چاپ رسانده به جنبه های زندگی شخصی وی پرداخته است. وی نیز چنین بیان می دارد که این پرسشی است که من نیز از مسئولان دارم اگر به ریشه ها و اصالت توجه نکنیم، موسیقی اصیل ما از مسیر صحیح خود منحرف می شود. اگر آنها که اهل تشخیصند و سره را از ناسره باز می شناسند به معرفی چهره های اصیل و مصاحبه سبک موسیقی نپردازند، دور نیست که شخصیت و مقام راستین این بزرگان در هیاهوی کاذبی که عده ای به نام موسیقی سنتی راه انداخته اند. محوو کمرنگ شود. (عسکری، ۱۳۷۰)	حاتم عسکری	ادبستان فرهنگ و هنر مرداد ۱۳۷۰ شماره ۲۰	دائرة المعارف موسیقی سنتی ضبط و منتشر می شود
۲۱	احسان ذبیحی فر و سید شاهین محسنی در مقاله ای تحت عنوان «موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی» چاپ شده در سال ۱۴۰۰ پیرامون این موضوع پرداخته و موسیقی عرفانی را اصطلاحی می دانند که می تواند طیف گسترده ای از معنا را در بر بگیرد و در طول تاریخ پس از اسلام، مصادیق بسیاری از موسیقی به وصف عرفانی منصف شده اند و برخی از آنها تا امروز موجودند. این تحقیق بر آن است معنی موسیقی عرفانی را نه از طریق واکاوی معانی لغوی یا ریشه شناسی، بلکه از طریق معنا داری آن در زیست جهان فرهنگی و پیدا کردن	احسان ذبیحی فر سید شاهین محسنی	پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی سال ۲۱ مرداد ۱۴۰۰ شماره ۵ (پیاپی ۹۳) ۱۳۳-	موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
	مصادیق این اصطلاح بیاید و سپس افت معنایی موسیقی عرفانی را به جای نک معنای آن بنشانند. در این راستا گستره معانی اصطلاحات موسیقی عرفان و بعد نحوه ارتباط موسیقی و عرفان در متون سنتی را بررسی کرده و در چهار قسم طبقه بندی می کنند. اول ارتباط موسیقی و هستی دوم ارتباط باطنی موسیقی با جنبه های باطنی فرهنگی، سوم موسیقی با تأثیر عرفانی و انواع آن در ادبیات عرفانی و چهارم موسیقی به عنوان آداب تصوف. در مجموع بیست و یک مصداق برای موسیقی عرفانی با شرحی مختصر ذکر می شود. این مصادیق که هر یک خود نمونه های دیگری را نمایندگی می کنند، طیفی را تشکیل می دهند که افق معنای اصطلاح موسیقی عرفانی در فرهنگ ایرانی اسلامی در آن قابل مشاهده خواهد بود. (ذبیحی فر، محسنی، ۱۴۰۰)		۱۶۱	
۲۲	یکی از بهترین مقالاتی که در حوزه معماری و موسیقی سنتی ایران به نگارش درآمده است را فرزناز حجتی و منوچهر فروتن در سال ۱۳۹۴ تحت عنوان «مطالعه تطبیقی ساختارهای فضایی در معماری و موسیقی سنتی ایران» نگاشته اند می بینیم که در موسیقی سنتی ایران، قطعه های موسیقی به صورت ردیف ها و دستگاه ها دسته بندی شده اند که باعث تداوم موسیقی سنتی شده اند اما این گونه دسته بندی در عناصر معماری ایران وجود ندارد. پژوهش های پیشین اشتراکاتی بین معماری و موسیقی برشمرده اند؛ اما با توجه به اهمیت فضا در معماری اسلامی، این وجه کمتر مورد توجه بوده است. هدف این پژوهش، شناخت الگوهای فضایی در معماری سنتی ایران است، این پژوهش با بهره گیری از منابع کتابخانه ای به مقایسه می ساختار های معماری و موسیقی ایرانی پرداخته و ویژگیهای ساختاری معماری و موسیقی سنتی ایران را مطالعه نموده است. در نهایت بر اساس نوع ارتباط فضایی و ساختار مشترک فضای آنها، اندام هایی از معماری را بر اساس ردیف موسیقی سنتی دسته بندی کرده است؛ بنابراین فضاهای معماری سنتی به فضاهای متمرکز و ویژه، ضرابهنگی متمرکز، گذر (عدم تمرکز)، تجمع، فضای پیش ورودی، ورودی، فضاهای تکرار شونده (مداوم و پیوسته) و فضای اتصال دسته بندی شده است. همچنین پژوهش نشان داده است بین نحوه تبدیل فضاها در معماری سنتی ایران و تحودی تبدیل گوشه های موسیقی سنتی (فضاسازی موسیقی سنتی)، تشابه ساختاری وجود دارد. (حجتی، فروتن، ۱۳۹۴)	فرزناز حجتی منوچهر فروتن	مطالعات محیطی هفت حصار سال چهارم زمستان ۱۳۹۴ شماره ۱۴ ۵۵-۶۶	مطالعه تطبیقی ساختارهای فضایی در معماری و موسیقی سنتی ایران
۲۳	یکی دیگر از مقالاتی که با شیوه تطبیقی در حوزه معماری و موسیقی سنتی ایران به نگارش درآمده است را تیمین سمیع پور سیدیان در سال ۱۳۹۵ تحت عنوان «تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران» نگاشته اند که در این مقاله مشاهده می کنیم که «هر ملتی آرمانهای خاص خود را دارد که عینیت بخشیدن به آنها، وظیفه فرهنگ است. در فرآیند این استحال، معماری و موسیقی که از فرهنگ هر منطقه سرچشمه میگیرند، نقشی اساسی برعهده دارند. معماری و موسیقی، دارای وجوه اشتراک بسیاری؛ از جهات مفهومی، فضای ایجاد، شکلی و مورفولوژی هستند. از دیگروری، در قواعد بنیادی حاکم و تشکیل دهنده آنها نظیر تناسب، ریتم، هارمونی، تکرار، زیباییشناسی و... نیز مشابهت دارند. در روزگاری که معماری روز به روز به سمت بی محتوایی و بهره گیری فرمال از عناصر پیش میروند، آواهای موسیقی باتوجه به تأثیرگذاری بر روی روح انسان میتوانند، پارامتر بسیار مناسبی جهت بهره گیری در طراحی معماری به خصوص طرحهای مفهومی باشند این پژوهش درنهایت، به این نتیجه می رسد که موسیقی میتواند الگویی باشد در طراحی معماری، چراکه مضاف بر اشتراکاتی مذکور، هر دو با استفاده از اعداد و نسبتهای کمی از موا اولیه خود، صوت و مصالح، فضایی را خلق می کند که ماهیتی کیفی دارد. درنتیجه، با شناخت فواصل و کشش به عنوان عناصر بنیادین موسیقی، با بهره گیری از این عناصر فرمی براساس فرود، دستگاه شور طراحی می کنند». (سمیع پور، سیدیان، ۱۳۹۵)	تیمین سمیع پور سیدیان	مطالعات تطبیقی هنر سال ششم بهار و تابستان ۱۳۹۵ شماره ۱۱ ۱۱۳-۹۹	تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران
۲۴	مهدی زینلی زاده رفسنجانی در مقاله ای با عنوان «موسیقی ایرانی، از بی نهایت به بی نهایت - نیم نگاهی به موسیقی سنتی و سنتورنوازی» مباحث جدی را مطرح می کند و چنین بیان می دارد: <ul style="list-style-type: none"> • در بداهه نوازی گاه کیفیتی روی می دهد که می توان آن را نوعی «الهام» خواند و البته «الهام» الزاما کیفیتی از ناخود آگاهی هنرمند نیست، بلکه نتیجه سالها ممارست به همراه تعلق روحی نوازنده است. • هنرمند به سوی آهنگ نمیرود بلکه این آهنگها هستند که به سوی او می آیند. • خلفای عباسی در ویرانی میراث فرهنگی ما بسیار کوشیدند، اما همین موسیقی در خاطره ها و کلام نویسندگان و شاعرانو زمره های پنهانی هنرمندان ماندنی شد. • همبستگی اجرای موسیقی و احساس نوازنده، جدایی ناپذیر است • موسیقی بازاری هر روزیک خواننده با نوازنده تحویل خواستارانش می دهد اما سالهای بسیار به طول می انجامد تا موسیقی اصیل یک طاهرزاده، بنان و یا حبیب سماعی تقدیم جامعه کند. (زینلی زاده رفسنجانی، ۱۳۷۶) 	مهدی زینلی زاده رفسنجانی	کرمان تابستان ۱۳۷۶ شماره ۲۵	موسیقی ایرانی، از بی نهایت به بی نهایت - نیم نگاهی به موسیقی سنتی و سنتورنوازی
۲۵	برای معذل نت نویسی موسیقی سنتی، ژاک شارپانتیه یکی از بهترین و اولین مقالات را تحت عنوان «مشکل انتخاب یک طریقه نت نویسی برای موسیقی های سنتی» نگاشته و می گوید، در همان زمانی که غرب یک طریقه نت نویسی ظاهرا رضایت بخش را تکمیل نمود بدون آنکه در اوایل کار قصدی در میان بوده باشد خود این طریقه نت نویسی موجب رشد و پرورش شگفت انگیز و تحول هنر موسیقی غرب شد بطوریکه در ظرف چند قرن باوجود شاهکارهای متعدد و تا اندازهای بعلت وجود همین شاهکارها که امروزه متعلق به میراث هنری و معنوی بشریت میباشند. هنر غرب از ۲۵ سال پیش به این طرف در بن بست قرار گرفته که هنوز هم فرار ورهایی از آن ممکن نگرده است. چگونه اینطور شده و هنگامی که در اواخر قرون وسطی غرب سعی نمود زبان و بیان موسیقی را نت نویسی نماید منظور تنها یک نوع تند نویسی بود که بتواند موسیقیدانی را که کار هنر خود را از راه آموزش شفاهی و سنتی فراگرفته بود راهنمایی نماید. این اشکال و نقوش آنچنان دقیق نیستند که خواندن آنها تنها از عهده بر آید و در عین حال اندازه کافی دقیق هستند برای آنکه چنانچه نوازنده دچار قصور حافظه بشود بتواند او را راهنمایی نمایند. بنا بر این در آغاز کار این نت نویسی بیشتر یکنوع طریقه یادداشت اختصاری بود تا یک وسیله ثبت و تحریر دقیق. پس از آن پیدایش حامل (پنج خط نت نویسی موسیقی) از طرفی علامات نشان دهنده مدت کشش از طرف دیگر طریقه نت نویسی غربی را بجایی رسانید که میتوانست منعکس کننده کلیه مصالح موسیقی که بدین ترتیب حفظ شده بود گردد. (شارپانتیه، ۱۳۴۶)	ژاک شارپانتیه	موسیقی شهرپور تا بهمن ۱۳۴۶ شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴	مشکل انتخاب یک طریقه نت نویسی برای موسیقی های سنتی
۲۶	نیلوفر راستگو در مقاله ای تحت عنوان «گردشگری مبتنی بر موسیقی سنتی، ابزار، هدف یا وسیله مدیریت مقصد» موسیقی را پیوندی ذاتی با	نیلوفر راستگو	هنر و تمدن شرق سال	گردشگری مبتنی بر

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
	گردشگری می داند و می گوید که به عنوان یک جاذبه، معرف برای وضع معیشت و سبک زندگی، و محملی برای پیام ها و انگیزه های جوامع انسانی به شمار می آید. موسیقی از طریق عجبین شدن با روح و جسم آدمی و به عنوان هنر، یکی از جذابیت های حوزه گردشگری محسوب می شود. (راستگو، ۱۳۹۸)		هفتم بهار ۱۳۹۸ شماره ۲۳ ۵۶ - ۴۹	موسیقی سنتی: ابزار، هدف یا وسیله مدیریت مقصد
۲۷	یکی از مشخصات اصلی شعر نیما، در مقایسه با شعر کلاسیک تحول در انواع موسیقی کلام به ویژه کاربرد موسیقی میانی و درونی است که در اشعار نیما پوشش قابل توجه و بررسی است. محمود صادق زاده نیلا نورلین در مقاله ای تحت عنوان «تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیماپوشش» که در سال ۱۳۹۷ به رشته تحریر درآمده است به شیوه توصیفی، تحلیلی و کمی به بررسی کاربرد انواع موسیقی درونی در اشعار نو و نیمه سنتی نیما پرداخته. ابتدا به طور کوتاه به اهمیت موسیقی درونی توجه شده و سپس انواع موسیقی میانی شامل سجع، جناس و اقسام تکرار، تکرار واج، واژگان و عبارت با شواهد و نمونه هایی تحلیل و ارزیابی شده است. با توجه به بررسی صورت گرفته، تکرار صامت و صوت بیش از موارد دیگر به کار رفته است؛ در این میان مصوت (ا) بیش تر تکرار شده و آن اغلب ناله و فریاد را تداعی می کند، که بیانگر روحیه بیدار گر شاعر است. پس از آن در بین انواع جناس، جناس لاحق، بیشترین بسامد را دارد. تکرار جمله و عبارت و جناس لفظ، کمترین بسامد را دارند. آنچه مشخص است، نیما با آگاهی از موسیقی درونی در شعر بهره برده است، تا بتواند کمبود وزن را جبران کند. (صادق زاده، نورلین، ۱۳۹۷)	محمود صادق زاده نیلا نورلین	تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا) دوره ۱۰ تابستان ۱۳۹۷ شماره ۳۶ - ۳۱ - ۵۰	تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیماپوشش
۲۸	محمدرضا عزیزی، پویا سرایی و حسین یزدی در مقاله «مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی» در رابطه با موضوع حکمت اشراق سهروردی با بر داشتن مفاهیم ایرانی-اسلامی، پرداخته و نشان می دهند که می تواند مبنایی برای بررسی مباحث حکمی در هنرهای سنتی باشد. شان وجودشناختی و حیث معرفتی زیبایی به مثابه یک مفهوم و امر زیبا به عنوان وجه تحقیقی آن، زمینه های تأملات زیباشناختی در این باب را فراهم آورده است. به رغم تست های تاریخی و نفوذ فرهنگهای بیگانه، تحولات موسیقی سنتی ایران از پیوستگی و تداوم نسبی برخوردار بوده است و وجوه اشتراکات فرمی و مضمونی فراوانی در آثار دوره های مختلف مشاهده می شود. هدف از انجام این تحقیق، پاسخ به این پرسش بود که مفاهیم زیبایی شناسی حکمت اشراق سهروردی چیستند و چگونه در موسیقی سنتی ایران نمود پیدا می کنند. (عزیزی، سرایی، یزدی، ۱۳۹۹)	محمدرضا عزیزی پویا سرایی حسین یزدی	پژوهش و مطالعات علوم اسلامی سال دوم مرداد شماره ۱۳ - ۵۳ - ۶۷	مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی
۲۹	محمود میرزاده در مصاحبه ای با استاد فریدون شهبازیان، که در سال ۱۳۷۱ تحت عنوان «موسیقی سنتی و محلی، منابع الهام آهنگسازان برای آفرینش های جدید هنری» صورت پذیرفت به چالش هایی که موسیقی سنتی دارد می پردازد و بیان می دارد: باید با شناخت روحیات و مقتضیات سنی برای جوانان موسیقی مناسب تهیه کنیم. بی توجهی به این نیازها جوانان را به سوی موسیقی منحنی غرب می کشاند. باید بتوانیم با الهام از موسیقی ملی مان برای جوانان آهنگ بسازیم نباید سهل انگاری و ساده نگری کنیم وگرنه نخواهیم توانست در مقابل سیل عظیم موسیقی وارداتی بایستیم. (شهبازیان، ۱۳۷۱)	محمود میرزاده مصاحبه شونده: فریدون شهبازیان	ادبستان فرهنگ و هنر آبان شماره ۳۵	موسیقی سنتی و محلی، منابع الهام آهنگسازان برای آفرینش های جدید هنری)
۳۰	علی خاکسار نیز مقاله ای در رابطه «فرم‌موسیقی سنتی ایرانی» با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر» به رشته تحریر در آورده است که در آن «اساسا موسیقی ایرانی با دو اصطلاح بنیادین و مهم، را همواره در گیر و در ارتباط می داند. یکی سنت موسیقایی و دیگری موسیقی سنتی که اولی متضمن گونه ای هویت تاریخی است و بنیای استوار برای موسیقی سنتی، و موسیقی سنتی نیز به نوبه خود، تبلوری از آنچه که سنت موسیقایی اش می نامیم. اگر چه درون مایه این دو، مدام در حال تغییر و دگردیسی است و جبرا و ضرورتا نیز می باید که چنین باشد، اما با این حال، شکوفایی و پویایی یک موسیقی مستلزم همراهی توأمان این دو در طول تاریخ می باشد. در یک نگرش اجمالی، می توان دریافت که موسیقی سنتی ایران در دوره معاصر، پیوند خویش را با سنت موسیقایی ایرانی تا حدود زیادی گسسته است. از این روی، بازتاب این مفارقت، ظهور تکثر و تعدد و گونه گونی ژانرهای موسیقایی ای است که در دوره معاصر بازتابیده شده است. بنابراین، از برای برقراری پیوندی مجدد میان حال و گذشته و بازسازی حال، لاجرم نیازمند یک فرم موسیقایی در موسیقی سنتی خواهیم بود». (خاکسار، ۱۳۸۹)	علی خاکسار	جامعه‌شناسی هنر و ادبیات دوره اول بهار و تابستان شماره ۱ ۱۳۸۹	رُفوموسیقی سنتی ایرانی با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر
۳۱	باقر مریم زاد و همکاران در پژوهشی مهم با عنوان «بررسی اثربخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی» که در سال ۱۳۹۸ به چاپ رسیده به بررسی میزان اثربخشی موسیقی درمانی سنتی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری زنان مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی پرداخته است پس از تحقیقات صورت گرفته محققان به این نتیجه دست یافتند که موسیقی درمانی سنتی در کاهش علائم نشانگان پیش از قاعدگی در بلندمدت تأثیرگذار است. (مریم زاد، صیقلانی، بیرشک، هاشمیان، میرهاشمی، ۱۳۹۸)	مریم زادباقر صیقلانی بهروز بیرشک کیانوش هاشمیان مالک میرهاشمی	مطالعات روانشناختی دوره پانزدهم پاییز ۱۳۹۸ شماره ۳ psv/۱۰/۲۲۰۵۱ ۲۰۱۹،۲۷۷۹۴	بررسی اثربخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی
۳۲	منیر السادات مؤمنی در پژوهشی مهم در رابطه با تأثیر موسیقی بر روی حافظه انسان تحت عنوان «تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه‌ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله ی انجمن آرایمر ایران» که در پاییز ۱۳۹۶ به چاپ رسید موسیقی و اصوات آهنگین را از مهم ترین و رایج ترین ابزار ارتباطی ملت ها و از عوامل التیام بخش اختلالات فردی می داند و در این پژوهش، به بررسی اثر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه فعال و عملکرد شناختی زنان ۵۰ تا ۱۵ ساله مبتلا به آرایمر مراجعه کننده به انجمن آرایمر ایران پرداخت. در نتیجه‌گیری مشاهده می‌کنیم که: نتایج نشان می‌دهند که آموزش موسیقی سنتی موجب بهبود عملکرد حافظه فعال عملکرد شناختی گفتاری و دیداری مبتلا به آرایمر شده است. (مؤمنی، ۱۳۹۶)	منیر السادات مؤمنی	تازه های علوم شناختی سال نوزدهم پاییز ۱۳۹۶ شماره ۳ (پیاپی ۷۵)	تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه‌ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله‌ی انجمن آرایمر ایران
۳۳	در مصاحبه ای که استاد حسین دهلوی با استاد احمد عبادی در سال ۱۳۶۵ انجام داد و در سال ۱۳۶۹ تحت عنوان «استاد عبادی: کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها تکنوازی کنم (گفت و شنودی با آخرین بازمانده از تبار روایان موسیقی سنتی ایران)» چاپ شد استاد عبادی مطالب مهمی را از جمله مباحثی که ذیل به آن ها اشاره شده است را بیان می دارند: ۱. استفاده از «ت» را رد نمی‌کنم، اما اشکالش این است که هنوز بعضی نوازنده های ما ظرفیت این استفاده را ندارند. به محض اینکه با این	احمد عبادی	ادبستان فرهنگ و هنر تیر شماره ۷	استاد عبادی: کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها تکنوازی کنم (گفت و شنودی با

شماره	نتیجه گیری و نگرش مقالات نسبت به موسیقی سنتی.	نام نویسندگان	منبع و سال چاپ	عنوان مقاله
	خط آشنا شدند و یکی دو سال تمرین کردند خیال می کنند استاد شده اند. ۲. شصت هفتاد سال این چوب (سه تار) در دستهای من است پدرم میرزا عبدالله بود و عمویم آقا حسینقلی و جدمان آقاعلی اکبر... ولی هنوز خجالت می کشم که مرا «استاد» صدا می زنند. ۳. ادبستان: حاصل این همه سالها که در این زمینه کار کرده اید چیست؟ استاد عبادی: حاصل؟ بستگی به همان لحظه ای داشت که می زدم. اگر خلاقیتی بود، در همان لحظه بود که می آمد، و بعد هم، تمام می شد. ۴. نوازنده ها باید بسیار زحمت بکشند و مویشاں سفید شود تا مثل من و بلکه بهتر از من بشوند و حتما هم خواهند شد. دست بالای دست بسیار است. ۵. هشتاد و چند سال دارم. دستهایم خشک شده. نمی توانم ساز بزنم، اما اگر عملی باشد، حاضرم به سهم خودم برای زلزله زده ها بیایم روی صحنه بنشینم و یکی از نوازهایم را بخش کنند، عوایدش را به زلزله زده ها هدیه کنند. این تنها کاری است که از من بر می آید. ۶. نحوه ساختن ساز در سالهای اخیر بسیار پیشرفت کرده است. ای کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها ساعتها و روزها شبهای مدام، کار کنم ۷. امروزه وضع شنونده ها بسیار بسیار بهتر از گذشته است. به آرامی و باتوجه و علاقه می نشینند و گوش می دهند. بعضی نوازنده های ما وقتی روی صحنه برنامه اجرا می کنند حرکات عجیب و غریبی از خود در می آورند که اصلا معنی ندارد. نوازنده باید بسیار مؤدب و آرام و با لبخندی صمیمی کارش را ارائه کند تا به دل شنونده بنشیند. ۸. تا وقتی استاد کسایی وجود دارد به هیچ نوازنده «نی» دیگری نمی شود گفت «استاد». هر چند که بقیه هم بسیار خوبند. ۹. غیر از کوههای متداول شصت هفتاد کوک دیگر ابداع کرده ام که به خط «نت» نوشته شده و موجود است. ۱۰. این «استاد» پروری و «استاد» بازی آفت موسیقی ما است. (احمد عبادی، ۱۳۶۹)			آخرین بازمانده از تبار راویان موسیقی سنتی ایران
۳۴	آقای بابک دهقانی و خانم نسیم عماره در پژوهشی مهم و موردی در مورد «ارزیابی میزان یادگیری دروس ابتدایی، در روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی و معلم محور با نگاهی بر هنر نمایش و موسیقی؛ مطالعه موردی: دانش آموزان ابتدایی ناحیه یک بندرعباس» که در سال ۱۳۹۷ به چاپ رسید به زبان هنر به عنوان وسیله ای جهت آموزش از بهترین گزینه هایی که در سال های اخیر استفاده میشود اشاره داشته و بر این باورند که بسیاری از آموزگاران از آن استفاده نموده و سعی بر بهره از آن داشته اند، این تحقیق نشان می دهد که در شیوه های سنتی و معلم محور، مدرس می بایست از تمام وجود خود مایه بگذارد تا بتواند پیامی را به مخاطبین خود که در واقع همان دانش آموزان هستند انتقال دهد. اما در شیوه های مدرن در واقع خود دانش آموزان هستند که وظیفه آموزش را بر عهده می گیرند و خود را مسئول آموزش می دانند. در واقع کار آموزگار جمع بندی دقیق و صحیح از مباحثی می باشد که دانش آموزان سعی در آموزش آن داشته اند. شیوه های معلم محور و سنتی دیگر کار ساز نموده و آموزگاران از تکلم بیش از حد خودداری می نمایند. تجربه ثابت نموده است که دانش آموزی موفق تر خواهد بود که خود توانایی آموزش و انتقال مفاهیم را داشته باشد. بسیاری از اندیشمندان بزرگ از هنر موسیقی چنین یاد می کنند که در آموزش دروس مختلف از جمله ریاضیات تاثیر بسزایی دارد و می تواند کامل کننده ی هنر نمایش باشد. موسیقی و نمایش مکمل یکدیگر بوده و وجود هر کدام تاثیر بسیاری در دیگری دارد». (دهقانی، عماره، ۱۳۹۷)	بابک دهقانی، نسیم عماره	پژوهش در هنر و علوم انسانی سال سوم اردیبهشت ۱۳۹۷ شماره ۱ (پیاپی ۹) ۶۴-۵۳	ارزیابی میزان یادگیری دروس ابتدایی، در روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی و معلم محور با نگاهی بر هنر نمایش و موسیقی؛ مطالعه موردی: دانش آموزان ابتدایی ناحیه یک بندرعباس

نتیجه گیری:

در پایان هر فعالیت تحقیقی محققان می بایست نتایج کار خود را ارائه داده و بر اساس سوالات تحقیق نیز پیشنهادات خود را ارائه دهند. بنابراین یکی از قسمتهای مهم و حیاتی تحقیق که در واقع می تواند راهی برای تبدیل نظریات به عمل برای موفقیت در آینده باشد نتیجه گیری های صحیح و پیشنهادهای مربوط و مناسب است. نتیجه گیری هایی که بر اساس تحلیل های صریح ارائه شده باشد می تواند مشکلات موجود بر سر راهی که تحقیق به منظور غلبه و رفع آن طراحی شده است را برطرف کند. تمامی تلاش هایی که در روند انجام یک کار پژوهشی صورت می گیرد، در واقع برای دستیابی به نتایج مطلوب و پیشنهادهایی برای تحقیق است. چراکه هدف از انجام تحقیق، یافتن راه حل برای مشکلاتی است که وجود دارد و دغدغه پژوهشگر بوده و باعث انجام تحقیق شده است. گاهی این مشکلات هر چند در ظاهر کوچک و ناچیز بوده ولی هزینه و انرژی زیادی در جامعه هدر داده و کارآیی و اثربخشی را کاهش می دهند و مانع رسیدن به نتایج مورد نظر و ارزشمند می گردند. از طریق تحقیق می توان این مشکلات و راه حل های رفع آنها را پیشبینی و مهار کرد و اقدامات مناسب را انجام داد تا در نهایت کارآیی و نتایج مثبت افزایش یابد. در این فصل ابتدا خلاصه ای از یافته های پژوهش ارائه می شود و سپس با توجه به پیشینه تحقیق و نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده، پیشنهاداتی در این زمینه ارائه میگردد و در انتها نیز محدودیت هایی که در این تحقیق وجود داشته است نیز ارائه می گردد.

تجزیه و تحلیل داده ها:

در این بخش ابتدا خلاصه ای از یافته های پژوهش ارائه می شود و سپس با توجه به پیشینه تحقیق و نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده، پیشنهاداتی در این زمینه ارائه میگردد و در انتها نیز محدودیت هایی که در این تحقیق وجود داشته است نیز ارائه می گردد. در پایان هر فعالیت تحقیقی یکی از قسمتهای مهم و حیاتی تحقیق که در واقع می تواند راهی برای تبدیل نظریات به عمل برای موفقیت در آینده باشد نتیجه گیری های صحیح و پیشنهادهای مربوط و مناسب است.

با توجه به پژوهش انجام شده در حیطه موسیقی سنتی ایران با جامعه آماری ۳۴ مقاله فارسی، در بازه زمانی ۱۳۴۶ تا ۱۴۰۰ در پرتال جامع علوم انسانی و با روش نمونه گیری، به شیوه تمام شماری نمونه های در دسترس و شیوه گردآوری داده ها کتابخانه ای و شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات بررسی انتقادی، تفسیری و استنباطی بوده است. همچنین تعداد ۲۴ مجله مختلف و توزیع درجه علمی مجلات به تعداد ۷ مجله علمی پژوهشی، ۱ مجله علمی پژوهشی (دانشگاه آزاد اسلامی) می باشد. در مورد توزیع سال انتشار با توجه به اطلاعات به دست آمده بیشترین مقالات مربوط به موسیقی سنتی به ترتیب در سال ۱۳۷۸ با تعداد ۳ مقاله و ۹ درصد، و سال های ۱۳۴۹، ۱۳۶۹، ۱۳۸۸، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ هر کدام با تعداد ۲ مقاله و ۶ درصد بیشترین فراوانی، و در مابقی سال ها هر کدام با تعداد تنها ۱ مقاله و ۳ درصد کمترین فراوانی را داشته اند، لازم به ذکر است که سال هایی که نامشان ذکر نشده هیچ مقاله ای در خصوص موسیقی سنتی مقاله ای چاپ نشده است.

در مورد توزیع فراوانی حوزه ها:

۱. حوزه تخصصی با تعداد ۲۳ و ۱۵ درصد، ۲. مطالعات هنر، هنرهای زیبا، هنرهای نمایشی، موسیقی و آواز هر کدام با تعداد ۲۱ و ۱۴ درصد، ۳. ایران و اسلام با تعداد ۱۷ و ۱۱ درصد و کمترین حوزه ها مربوط به: گروه های ویژه، هنر و دین، هنرهای کاربردی، معماری کاربردی، ایران و اسلام، انسان شناسی، ارتباطات انسان شناسی فرهنگی، انسان شناسی هنر، موسیقی، گروه های ویژه، دوران معاصر، سازها، خوانندگان و نوازندگان سنتی، اخلاق در رسانه هر کدام با تعداد ۱ و ۱ درصد و در مورد توزیع فراوانی حوزه های پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی بیشترین موارد مربوط به حوزه های: ۱. علوم انسانی با تعداد ۵ و ۶۲ درصد، ۲. هنر و معماری با تعداد ۲ و ۲۵ درصد و کمترین موارد مربوط به حوزه کشاورزی با تعداد ۱ و ۱۳ درصد می باشد. با توجه به توزیع فراوانی روش پژوهش در پژوهش فوق ۲۳ پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی، ۶ مقاله به صورت توصیفی-تحلیلی-مصاحبه ای، ۱ مقاله به صورت توصیفی-تفسیری-تحلیلی، ۱ مقاله به صورت تحلیلی-میدانی-مصاحبه ای، ۲ مقاله به صورت آزمایشی-تحلیلی و ۱ مقاله به صورت اسنادی-تحلیلی بوده است.

کدگذاری مقالات و دسته بندی مقوله ها:

پس از تحلیل های به عمل آمده و با توجه دیدگاه های موجود در خصوص موسیقی سنتی ایران می توان مقالات را به هفت دسته: ۱. دیدگاه های انتقادی، ۲. دیدگاه های نزول موسیقی سنتی، ۳. دیدگاه های توسعه بخش، ۴. دیدگاه آموزشی (دستگاه ها و آواز ها، شاعران، فلاسفه)، ۵. اهمیت و پیوند موسیقی و معماری و گردشگری، ۶. توجه به موسیقی نواحی-محلی-عرفانی-مذهبی و ۷. موسیقی درمانی تقسیم کرد که بیشترین فراوانی را دیدگاه های انتقادی و دیدگاه آموزشی (دستگاه ها و آواز ها، شاعران، فلاسفه) با تعداد ۱۰ سپس دیدگاه های توسعه بخش با تعداد ۷ و بعد از آن دیدگاه های نزول موسیقی سنتی و همچنین اهمیت و پیوند موسیقی و معماری و گردشگری با تعداد ۴ دیدگاه و کمترین میزان فراوانی متعلق به توجه به موسیقی نواحی-محلی-عرفانی-مذهبی با ۳ و موسیقی درمانی با تعداد ۲ دیدگاه می باشد.

خلاصه یافته های پژوهش:

با بررسی و تحلیل عمیقتر مقالات مربوطه و نظر پژوهشگران حوزه مطالعات موسیقی سنتی و متخصصان موسیقی سنتی ایران، نقاط تاریک دیدگاه غالب موجود موسیقی سنتی ایران، در جریان این اثر پژوهشی، روشن و شفاف شد. برخی مقالات به بررسی و تفاوت های میان موسیقی اصیل و موسیقی سنتی پرداخته اند. عده ای بر این باورند که تکیه بر سنت و پافشاری بر آن (به نحوی تعصب آمیز) نه تنها هم آهنگ با جنبش انقلابی و منطبق با نیاز جامعه پرتحرک کشور ما نیست، بلکه اصولاً سنت پرستی عاملی است ترمز کننده و مانع پیشرفت. اما این بدان معنا نیست که آئین ها و شیوه ها و روشها و سنت های متداول را که با روح و احساس مردم سرزمین ما آمیخته است، یکباره نادیده انگاریم و مکتب جدیدی که با عادات و زبان و لهجه و احساس ملت ما هم آهنگ نیست، جایگزین آن سازیم (ملاح، ۱۳۵۰). بخشی از پژوهشگران و محققین هم به این مهم اشاره دارند که موسیقی سنتی جوابگوی همه ی نیازهای زمانه ما نمی باشد «احیاء موسیقی اگر فقط به جستجو و چسبیدن به دوران گذشته محدود نشود، معنایی جز تکرار تاریخ گذشته، اجرا و بیان حس و درک

گذشتگان نخواهد داشت. و معتقدند که باید اصالت موسیقی سنتی را حفظ کرد، آموزش داد و در اختیار مردم گذاشت اما معتقد نیستند که فقط آن هنری اصیل است که تکرار گذشته باشد». (علیزاده، ۱۳۶۸) در خصوص «دوره های فراز و نشیب و رشد و افول» موسیقی سنتی در ایران پس از انقلاب اسلامی برخی از محققین نیز جامعه ی موسیقی ایران را تا جایی که به خود جامعه مربوط است، «جامعه ی فوق العاده پویا و متکثری می دانند و در این سه دهه ظرفیت های موسیقایی اش بسیار رشد کرده است اما این مسئله هیچ ربطی به حکومت ندارد و متأسفانه سیستم رسمی نازل ترین نوع موسیقی را پرورش داده است و این گونه های متکثر تنها محصول حرکت های فردی بوده است همچنین در باره چالش سنت و مدرنیته هنوز تا حدودی این چالش ها وجود دارد اما آنقدر قدر که گروه های سنتی داخل خودشان با هم مشکل دارند جناح های مقابلشان با آنها مشکل ندارند». (توکلی، ۱۳۸) همچنین نگرش افرادی چون خسرو جعفرزاده در باره «موسیقی بعد از انقلاب اسلامی و سهم حکومت در تعالی موسیقی و همکاری موسیقیدانان و مردم برای تعالی موسیقی را چیزی نمی دانند که با چند جمله سطحی و توهین آمیز بتوان سرهم کرد و از رشد موسیقی در زمان بعد از انقلاب دفاع می کنند». (جعفرزاده، ۱۳۷۸)

برخی از صاحب نظران هم بر این باورند «اگر به ریشه ها و اصالتها توجه نکنیم، موسیقی اصیل ما از مسیر صحیح خود منحرف می شود. اگر آنها که اهل تشخیصند و سره را از ناسره باز می شناسند به معرفی چهره های اصیل و مصاحبه سبک موسیقی نپردازند، دور نیست که شخصیت و مقام راستین این بزرگان در هیاهوی کاذبی که عده ای به نام موسیقی سنتی راه انداخته اند محو و کمرنگ شود». (عسکری، ۱۳۷۰) صاحب نظرانی هم مانند فریدون شهبازیان نیز بر این باورند که «باید با شناخت روحیات و مقتضیات سنی برای جوانان موسیقی مناسب تهیه کنیم. بی توجهی به این نیازها جوانان را به سوی موسیقی منحط غرب می کشاند. باید بتوانیم با الهام از موسیقی ملی مان برای جوانان آهنگ بسازیم نباید سهل انگاری و ساده نگری کنیم و گرنه نخواهیم توانست در مقابل سیل عظیم موسیقی وارداتی بایستیم». (شهبازیان، ۱۳۷۱) برخی از محققین بر این باورند که «موسیقی سنتی ایران در دوره معاصر، پیوند خویش را با سنت موسیقایی ایرانی تا حدود زیادی گسسته است. از این روی، بازتاب این مفارقت، ظهور تکثر و تعدد و گونه گونی ژانرهای موسیقایی ای است که در دوره معاصر بازتابیده شده است. بنابراین، از برای برقراری پیوندی مجدد میان حال و گذشته و بازسازی حال، لاجرم نیازمند یک رفرم موسیقایی در موسیقی سنتی خواهیم بود». (خاکسار، ۱۳۸۹)

عده از صاحب نظران مانند جناب مجید کیانی موسیقی را در مقابل مذهب قرار نمی دهند و بر این باورند که ریشه های مشترکی بین موسیقی سنتی و عزاداری های مذهبی ما وجود داشته «از همین روی غمی که در موسیقی عزاداری واقع ای همانند کربلا و موسیقی دستگاهی - ردیف وجود دارد، غم مثبتی است از نوع حزن که درونش نشاط جاودانی است می باشد، در موسیقی مراسم عزاداری و موسیقی دستگاهی - ردیف بیشتر احساس شنونده است که از شنیدن اشعار عاشقانه و اشعار وقایع جانگداز، احساس غم در موسیقی می نماید. در حالی که احساس موسیقی حرکتی امید افزا داشته و جمله های موسیقی اصیل و ایرانی حالت و فضایی سرشار از نشاط زندگی ایجاد می کنند». (کیانی، ۱۳۸۲) در همین راستا مشاهده می کنیم که «موسیقی از چشم بسیاری از صاحب نظران دارای دو جنبه منفی (مبتذل) و مثبت است. موسیقی مثبت که برای تزکیه نفس و ایجاد حس شفقت و مهربانی و بشردوستی و خداپرستی است و موسیقی مبتذل که ابتذال در کلام و آهنگ، نقش واقعی آن را به انحطاط کشیده و میل به شهوت رانی (در همه زمینه ها) و هوس پروری را جانشین آن می کند که به علت انتشار این نوع موسیقی مبتذل و به تعبیری شهوانی» در میان مردم، پیشوایان مذهب، برای جلوگیری از فساد اخلاق، موسیقی را حرام کرده اند اما در قدیم تعداد افراد قابل توجهی از اهل فضل و اهل کسوت مقدس و علاقه مند به اهل بیت (ع)، به صنعت موسیقی وقوف تام و تمام داشتند و گاه از اساتید مسلم به شمار می رفتند و از این راه - که در هنرهایی مثل تعزیه، شبیه خوانی و... خلاصه هنر آوازخوانی» منعکس می شود - چه خدماتی به موسیقی قدیم این ملک شده است». (سیدخاوری لنگرودی، ۱۳۷۲) در مباحث دیگر پیرامون موسیقی سنتی ایران صاحب نظران بسیاری پیرامون ردیف ها، گوشه ها و دستگاه های موسیقی سنتی از جمله دستگاه ماهور و راست پنجگاه و تفاوت آن ها با دوران قدیم پرداخته اند. عده ای نیز موسیقی سنتی ایران عاملی در جهت ایجاد تمرکز و تسلط بر نیروی غربی و تقویت تفکر می دانند اما این امر را متذکر می شوند که «با توجه به پیشرفت و تغییر انواع موسیقی، تنها دو گروه

به این نوع از موسیقی علاقه‌مندی نشان می‌دهند؛ گروه اول موسیقی‌دانان و محققانی هستند که به دنبال حفظ سنت‌های جامعه‌ی خویش‌اند و گروه دوم: کسانی هستند که به پدیده‌های ارزشمند و ریشه‌دار هنری علاقه‌مندند». (رمضانی، ۱۳۸۷)

برخی از مقالات تمرکز خود را به موسیقی نواحی معطوف ساخته و برخی دیگر بر نحوه آموزش‌های صحیح چون: یادگیری سلفژ، تقویت شنوایی، حافظه و خلاقیت پرداخته‌اند. مقالاتی هم در زمینه موسیقی ادیان و مذاهب دیگر چون آیین زرتشتیان به چشم می‌خورد. برخی دیدگاه‌ها به اهمیت هویت موسیقی اسلامی تاکید داشته‌اند و به پاسداری از این هنر در مقابل هرگونه سوء استفاده خارجی پرداخته‌اند. برخی پژوهشگران نیز نشان داده‌اند که «میان رشته موسیقی با دانش تاریخ فرهنگی و انسان‌شناسی ارتباط میان رشته‌ای برقرار است. برخی نیز فرهنگ‌پذیری را یک پدیده جهانی میدانند و می‌گویند که باید کوشش کرد تا نیروهایی را که ممکن است مخرب باشند با خود متحد ساخت و ترکیب عناصر متجانس می‌تواند پیوند موفقی باشد در حالیکه تلاقی عناصر نامتجانس سبب طرد عنصر پیوند موفقی می‌شود، بنابراین باید فرهنگ خویش و فرهنگ قرض‌دهنده را عمیقاً شناخت تا از پدیده "طرد" اجتناب شود». (زرین قلم، ۱۳۵۶)

در خصوص موسیقی عرفانی هم مشاهده می‌کنیم که «می‌تواند طیف گسترده‌ای از معنا را در بر بگیرد و در طول تاریخ پس از اسلام، مصادیق بسیاری از موسیقی به وصف عرفانی منصف شده‌اند و برخی از آنها تا امروز موجودند در این راستا گستره معانی اصطلاحات موسیقی عرفان و بعد نحوه ارتباط موسیقی و عرفان در متون سنی در چهار قسم طبقه‌بندی شده که عبارت‌اند از: اول ارتباط موسیقی و هستی دوم ارتباط باطنی موسیقی با جنبه‌های باطنی فرهنگی، سوم موسیقی با تأثیر عرفانی و انواع آن در ادبیات عرفانی و چهارم موسیقی به عنوان آداب تصوف.

برخی از محققین به مقایسه ساختارهای معماری و موسیقی ایرانی پرداخته و ویژگیهای ساختاری معماری و موسیقی سنتی ایران را مورد مطالعه قرار داده‌اند و در نهایت نشان داده‌اند بین نحوه تبدیل فضاها در معماری سنتی ایران و تحودی تبدیل گوشه‌های موسیقی سنتی (فضاسازی موسیقی سنتی)، تشابه ساختاری وجود دارد». (حجتی، فروتن، ۱۳۹۴) «همچنین هر ملتی آرمانهای خاص خود را دارد که عینیت بخشیدن به آنها، وظیفه فرهنگ است. در فرآیند این استحاله، معماری و موسیقی که از فرهنگ هر منطقه سرچشمه می‌گیرند، نقشی اساسی برعهده دارند. معماری و موسیقی، دارای وجوه اشتراک بسیاری از جهات مفهومی، فضای ایجاد، شکلی و مورفولوژی هستند. از دیگروری، در قواعد بنیادی حاکم و تشکیل‌دهنده آنها نظیر تناسبات، ریتم، هارمونی، تکرار، زیباییشناسی و... نیز مشابهت دارند». (سمیع پور، سیدیان، ۱۳۹۵) «امروزه شاهد آن هستیم که در موسیقی بازاری هر روز یک خواننده یا نوازنده تحویل خواستارانش می‌دهد اما سالهای بسیار به طول می‌انجامد تا موسیقی اصیل یک طاهرزاده، بنان و یا حبیب سماعی تقدیم جامعه کند». (زینلی زاده رفسنجانی، ۱۳۷۶)

مشکلاتی که از طریق آموزش نسل به نسل در موسیقی سنتی همراه بوده امروزه از طریق پنج خط‌نویسی موسیقی و با نشان دادن علامات، مدت کشش، طریقه‌نویسی به جایی رسیده که می‌تواند منعکس‌کننده کلیه مصالح موسیقی که بدین ترتیب حفظ شده بود گردد. (شارپانتیه، ۱۳۴۶) اما برخی از اساتید موسیقی سنتی ایرانی همانند استاد احمد عبادی با توجه به اینکه استفاده از «نت» را رد نمی‌کنند، اما اشکال آن را اینگونه می‌بینند که هنوز بعضی نوازنده‌های ما ظرفیت این استفاده را ندارند. به محض اینکه با این خط آشنا شدند و یکی دو سال تمرین کردند خیال می‌کنند استاد شده‌اند. در خصوص گردشگری می‌بینیم که موسیقی پیوند ذاتی با گردشگری دارد و به عنوان یک جاذبه، معرف برای وضع معیشت و سبک زندگی، و محملی برای پیام‌ها و انگیزه‌های جوامع انسانی به شمار می‌آید. موسیقی از طریق عجین شدن با روح و جسم آدمی و به عنوان هنر، یکی از جذابیت‌های حوزه گردشگری محسوب می‌شود. گردشگری موسیقی از شاخه‌های گسترده گردشگری فرهنگی است و امروزه بخش قابل توجهی از گردشگران بین‌المللی به این نوع گردشگری تمایل دارند گردشگری بر مبنای موسیقی، یک وسیله، هدف و روش برای مدیریت مقاصد گردشگری و نشر دانش بومی و ارزش‌های فرهنگی است. (راستگو، ۱۳۹۸) عده‌ای از پژوهشگران به ارتباط شاعران کهن مانند و فهم آنان از موسیقی ما پرداخته‌اند. مقالاتی نیز در زمینه شاعران معاصر مانند نیما یوشیج و نزدیکی بین سبک آنان و موسیقی سنتی به چشم می‌خورد همچنین مقالاتی

پیرامون مفاهیم زیبایی شناسی موسیقی اسلامی و پیوند بین حکمت اسلامی افرادی چون شیخ اشراق سهروردی و چگونه در موسیقی سنتی ایران نمود پیدا می کنند نگاشته شده است. (عزیزی، سرایی، یزدی، ۱۳۹۹) همچنین برخی از پژوهشگران نیز به اهمیت چهره های موسیقی معاصر مانند استاد محمد رضا شجریان و هنر او و برخی دیگر به شکل و فرم و اشکال هندسی مربع یا مدور با موسیقی پرداخته اند.

عده دیگری از پژوهشگران اما به میزان اثربخشی موسیقی درمانی سنتی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری روی جامعه زنان پرداخته که پژوهش ها حاکی از آن است که موسیقی درمانی سنتی در کاهش مشکلات یاد شده در بلند مدت تأثیر گذار است. (مریم زاد، صیقلانی، بیرشک، هاشمیان، میرهاشمی، ۱۳۹۸) همچنین در رابطه با تأثیر موسیقی بر روی حافظه انسان مشاهده می کنیم آموزش موسیقی سنتی موجب بهبود عملکرد حافظه فعال عملکرد شناختی گفتاری و دیداری مبتلا به آلزایمر شده است. (مؤمنی، ۱۳۹۶)

برخی از محققین هم زبان هنر را به عنوان وسیله ای جهت آموزش از بهترین گزینه هایی که در سال های اخیر استفاده میشود اشاره داشته و بر این باورند که بسیاری از آموزگاران از آن استفاده نموده و سعی بر بهره از آن داشته اند. بسیاری از اندیشمندان بزرگ از هنر موسیقی چنین یاد می کنند که در آموزش دروس مختلف از جمله ریاضیات تأثیر بسزایی دارد و می تواند کامل کننده ی هنر نمایش باشد. موسیقی و نمایش مکمل یکدیگر بوده و وجود هر کدام تأثیر بسیاری در دیگری دارد. (دهقانی، عماره، ۱۳۹۷)

جمع بندی و پیشنهادات:

با بررسی و تحلیل لایه های عمیق مقالات مربوطه و با توجه نظر پژوهشگران حوزه مطالعات موسیقی سنتی و متخصصان موسیقی سنتی ایران، و همچنین با توجه به دسته بندی موضوعات و مقولات، در نهایت با توجه به استدلال استقرایی-ربایشی جمع بندی نهایی به این صورت ارائه می گردد: با توجه به اینکه در مقالات مربوطه، به موسیقی نواحی به مانند موسیقی سیستان و بلوچستان پرداخته شده اما جای خالی پژوهش های دیگر در زمینه موسیقی دیگر نواحی همانند موسیقی محلی خراسان، کردستان، مازندران، اصفهان، تبریز همچنین در باره شناخت ساز های این مناطق، نقاط قوت و نقاط ضعف صدا دهی آن ها به چشم می خورد.

لازم به ذکر است که در بین دستگاه های موسیقی ایرانی به اهمیت دستگاه ماهور و راست پنجگاه پرداخته شده اما میتوان در باره دیگر دستگاه های موسیقی سنتی مانند شور، چهارگاه، سه گاه، همایون، نوا و... آثار فاخر و برجسته ای که پیش و پس از انقلاب به ثبت رسیده پرداخت و دست به تحقیقات مفصل دیگری زد.

هر چند که در پژوهش های حاضر، پیرامون موسیقی عرفانی مفصل سخن به میان آمده، اما موسیقی عرفانی مناطق جغرافیایی چون کردستان، خراسان و ... مراسم ها، اهمیت شعر در این موسیقی، ساز های مخصوص مانند تنبور، دوتار، و... در آن به پژوهش های بیشتری نیاز دارند. تحقیق در باره آیین و رسوم موسیقی رزتشتیان و شناخت موسیقی دانان معاصر آنان نیز کار ارزشمند دیگری محسوب میشود که می تواند در مورد آیین و رسوم های دیگری مانند آیین یارسان، اندیشه و جهان بینی و نقد و بررسی آنان، موسیقی دانان ایشان و ... نیز صورت بپذیرد.

با آنکه در باره نیاز های امروزی جامعه، به موسیقی های جدید از دید صاحب نظران تأکید شده اما در باره علل افول، عدم توجه و نشان دادن ساز های موسیقی سنتی که جزیی از فرهنگ و تمدن و تاریخ این سرزمین می باشد در رسانه های دولتی و سازمان صدا و سیما بعد از انقلاب سخنی به میان نیامده است هر چند پیرامون رشد موسیقی بعد از انقلاب به تفصیل سخن به میان آمده اما در مورد شرایط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی اوایل انقلاب، همچنین نقاط قوت و ضعف سازمان های دولتی و خصوصی چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کار پژوهشی به صورت جدی صورت نپذیرفته است.

محدودیت‌های پژوهش:

در حین انجام هر تحقیق موانع و مشکلات پیش می‌آید که ممکن است بین تحقیقات مختلف مشترک باشند. بنابراین، بیان این مشکلات به پیشگیری از رخداد آنها در آینده کمک می‌نماید. در اجرای این پژوهش نیز محدودیتهایی وجود داشت که مهمترین آنها عبارتند از: گاه‌ها برخی از مقالات و پژوهش‌های انجام شده در زمینه موسیقی سنتی، نوشته‌ها به صورت عکس اسکن شده و از کیفیت پایینی برخوردار و برخی نیز ناخوانا بودند که این امر باعث شد تا برای خوانش و درک درست مطالب به طور دقیق، پژوهشگر زمان زیاد تری را صرف کند و این مشکل روند پژوهش را طولانی تر نمود.

منابع و ماخذ:

1. ملاح، حسینعلی، (۱۳۵۰)، موسیقی اصیل و موسیقی سنتی، موسیقی، بهمن و اسفند، شماره ۱۳۴.
2. کیانی، مجید، (۱۳۸۲)، موسیقی سنتی ایرانی، کتاب ماه هنر، شماره ۶۶ و ۶۵.
3. فرهت، هرمز، (۱۳۷۸)، موسیقی سنتی ایران، کتاب ماه هنر، شماره ۱۵ و ۱۶.
4. رضانی، مهسا، (۱۳۸۷)، موسیقی سنتی ایران، کتاب ماه، شماره ۸.
5. سربازی، محمد اشرف، (۱۳۸۳)، معرفی اثر-موسیقی سنتی بلوچستان، موسیقی آوازی، کتاب ماه هنر، شماره ۶۸ و ۶۹.
6. هتور کورهادآزودو، لوئیس، (۱۳۴۶)، تربیت شنوایی و موسیقی سنتی، موسیقی، شهریور تا بهمن، شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴.
7. قلعه ای، مهران، (۱۳۷۸)، موسیقی سنتی ایران و آموزش، مقام موسیقایی، زمستان، شماره ۶.
8. کشاورزی، شاهرخ، (۱۳۷۴)، موسیقی سنتی در بین زرتشتیان، چیستا، اسفند و فروردین، شماره ۱۲۶ و ۱۲۷.
9. المهدی، صالح، (۱۳۷۴)، موسیقی سنتی و توسعه اجتماعی، مترجم: ابراهیم نجفی بزرگر، فصلنامه هنر، شماره ۲۸.
10. زرین قلم، عبدالحمید، (۱۳۵۶)، موسیقی های سنتی و تحول فرهنگی (ویژه فرهنگ و وحدت ملی)، فرهنگ و زندگی، شماره ۲۵ و ۲۶.
11. فاضلی، فیروز، ایران نژاد نجف آبادی، مجید، (۱۳۹۳)، عدم آشنایی خاقانی با موسیقی سنتی، مطالعات زبان و ادبیات غنایی، سال چهارم، تابستان، شماره ۱۱ - ۴۹ - ۵۸.
12. علیزاده، حسین، (۱۳۶۸)، موسیقی سنتی جوابگوی نیازهای زمانه نیست، آدینه، آذر، شماره ۳۹.
13. توکلی، فرشاد، (۱۳۸۹)، بازگشت سنتی ها: دوره های رشد و افول موسیقی سنتی ایران، سوره اندیشه، بهمن و اسفند، شماره ۴۸ و ۴۹.
14. سیدخاوری لنگرودی، سید مرتضی، (۱۳۷)، ارتباط مذهب و موسیقی سنتی در ایران، ادبستان فرهنگ و هنر، اردیبهشت، شماره ۴۱۱۲.
15. تجویدی، علی، (۱۳۶۹)، راست پنجگاه؛ در برگیرنده تمام دستگاه های موسیقی سنتی، ادبستان فرهنگ و هنر، آبان، شماره ۱۱.
16. هاشمی، علی، (۱۳۸۸)، شجریان آخرین کلام در موسیقی سنتی امروز ایران، فردوسی، تیر، شماره ۷۸.
17. ذکری، امیرحسین، (۱۳۷۹)، تجلی ماندالا در معماری و موسیقی سنتی ایران، هنرنامه، شماره ۸.
18. جعفرزاده، خسرو، (۱۳۷۸)، «موسیقی سنتی ایران و سیاست های فرهنگی»، مقام موسیقایی، بهار، شماره ۴.
19. عسکری، حاتم، (۱۳۷۰)، دائرة المعارف موسیقی سنتی ضبط و منتشر می شود، ادبستان فرهنگ و هنر، مرداد، شماره ۲۰.
20. ذبیحی فر، احسان، محسنی، سید شاهین، (۱۴۰۰)، موسیقی عرفانی: گستره معنایی و مصادیق در متون سنتی، پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، ۲۱ مرداد شماره ۵ (پیاپی ۹۳) ۱۳۳-۱۶۱.
21. حجتی، فرناز، فروتن، منوچهر، (۱۳۹۴)، مطالعه تطبیقی ساختارهای فضایی در معماری و موسیقی سنتی ایران، مطالعات محیطی هفت حصار، زمستان، شماره ۱۴ - ۵۵ - ۶۶.
22. سمیع پور، تیمن، سیدیان، سید علی، (۱۳۹۵)، تعبیر عناصر موسیقی و معماری با زبان مشترک نمونه موردی موسیقی و معماری سنتی ایران، مطالعات تطبیقی هنر، سال ششم، بهار و تابستان، شماره ۱۱ - ۱۱۳ - ۹۹.
23. زینلی زاده رفسنجانی، مهدی، (۱۳۷۶)، موسیقی ایرانی، از بی نهایت به بی نهایت - نیم نگاهی به موسیقی سنتی و سنتورنوازی، کرمان، تابستان، شماره ۲۵.
24. شارپانتیه، ژاک، موسیقی، (۱۳۴۶)، مشکل انتخاب یک طریقه نت نویسی برای موسیقی های سنتی، شهریور تا بهمن، شماره ۱۱۲ تا ۱۱۴.

25. راستگو، نیلوفر، (۱۳۹۸)، هنر و تمدن شرق، گردشگری مبتنی بر موسیقی سنتی: ابزار، هدف یا وسیله مدیریت مقصد، سال هفتم، بهار، شماره ۲۳ ۴۹ - ۵۶.
26. صادق زاده، محمود، نوریلین، نیلا، (۱۳۹۷)، تحلیل انواع موسیقی میانی در اشعار نو و نیمه سنتی نیماوشیح، تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره ۱۰ تابستان، شماره ۳۶ ۳۱ - ۵۰.
27. عزیز، محمدرضا، سرایی، پویا، یزدی، حسین، (۱۳۹۹)، مطالعه زیبایی شناسی موسیقی سنتی ایران بر اساس مفاهیم حکمت اشراق سهروردی، پژوهش و مطالعات علوم اسلامی، سال دوم، مرداد، شماره ۱۳ ۵۳ - ۶۷.
28. میرزاده، محمود، شهبازیان، فریدون، (۱۳۷۱)، موسیقی سنتی و محلی، منابع الهام آهنگسازان برای آفرینش های جدید هنری، ادبستان فرهنگ و هنر، آبان، شماره ۳۵.
29. خاکسار، علی، جامعه شناسی هنر و ادبیات، (۱۳۸۹)، رفرماسیون موسیقایی بررسی و نقد «موسیقی سنتی ایران» با رویکردی به «سنت موسیقایی ایرانی»، در دوره معاصر، دوره اول، بهار و تابستان، شماره ۱.
30. زادباقر، مریم، صیقلانی بهروز، بیرشک، هاشمیان، کیانوش، میرهاشمی، (۱۳۹۸)، بررسی اثربخشی موسیقی درمانی سنتی ایرانی بر افسردگی، اضطراب و پرخاشگری بیماران مبتلا به نشانگان پیش از قاعدگی، مالک، مطالعات روانشناختی، دوره پانزدهم، پاییز، شماره ۳ ۲۰۱۹، ۲۲۰۵۱۳ psy./۱۰، ۲۲۰۵۱۳.
31. مؤمنی، منیر السادات، (۱۳۹۶)، تأثیر موسیقی سنتی بر بهبود حافظه ی فعال زنان سالمند ۵۰ تا ۶۵ ساله ی انجمن آرایمر ایران، تازه های علوم شناختی، سال نوزدهم، پاییز، شماره ۳ (پیاپی ۷۵).
32. عبادی، احمد، (۱۳۶۹)، استاد عبادی: کاش می توانستم به نفع زلزله زده ها تکنوازی کنم (گفت و شنودی با آخرین بازمانده از تبار راویان موسیقی سنتی ایران)، ادبستان فرهنگ و هنر، تیر، شماره ۷.
33. دهقانی، بابک، عماره، نسیم، (۱۳۹۷)، ارزیابی میزان یادگیری دروس ابتدایی، در روش های نوین تدریس به جای روش های سنتی و معلم محور با نگاهی بر هنر نمایش و موسیقی؛ مطالعه موردی: دانش آموزان ابتدایی ناحیه یک بندرعباس، پژوهش در هنر و علوم انسانی، سال سوم، اردیبهشت، شماره ۱ (پیاپی ۹) ۵۳-۶۴.
34. کمال پورتراب، مصطفی، (۱۳۷۲)، تئوری موسیقی، تهران: چشمه، چ. دوازدهم.
35. کمال پورتراب، مصطفی، (۱۳۸۹)، دانستنیهای علمی موسیقی چاپ دوم، تهران: نشر چشمه.
36. مشحون، حسن، (۱۳۸۸)، تاریخ موسیقی ایران، تهران: فرهنگ نشر نو.
37. وزیر، علینقی (۱۳۴۰)، زیبایی شناسی در هنر و طبیعت، تهران: هیرمند.
38. کریستن سن، آرتور (۱۳۴۲)، شعر و موسیقی در ایران، ترجمه: باس اقبال آشتیانی، تهران: انتشارات فرهنگ و هنر.
39. بویس، مری و فارمر، هنری. (۱۳۶۸)، دو گفتار درباره خنیاگری و موسیقی ایران، ترجمه: بهزاد باشی، تهران، آگاه.
40. نفری، بهرام، (۱۳۷۹)، اطلاعات جامع موسیقی، تهران: مارلیک، چ چهارم.
41. خلعتبری، جواد، (۱۳۸۷)، آمار و روش تحقیق، تهران، نشر پردازش.
42. Wolf, F. (0182) Meta-analysis: Quantitative methods for research synthesis, Beverly Hills CA: Sage.